

Kommunledningskontoret
Rapport

Datum:
2023-10-10

Diarienummer:
KSN-2023-02415

Handläggare:
Maria Ahrgren, Eva-Lena Laier

Delårsuppföljning av ekonomi och verksamhet per augusti samt helårsprognos 2023

Innehåll

Sammanfattning	4
Kommunkoncernen	6
Det kommunala styret	7
Utveckling av styrningen	7
Händelser av väsentlig betydelse	10
Utmaningar	10
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	11
Balanskravsresultat.....	13
Kommunfullmäktiges fokusmål och uppdrag.....	14
Målsättning för verksamheten	14
Samtliga uppdrag till nämnder och bolagsstyrelser	14
Uppdrag som ingår i Mål och budget 2023–2025.....	15
Kvarvarande uppdrag från tidigare år.....	15
Tillkommande uppdrag som beslutats av kommunfullmäktige vid sidan av Mål och budget	16
Bedömning av målluppfyllnad och status för uppdrag	17
Fokusmål 1. Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden.....	18
Målbeskrivning Mål och budget 2023–2025	18
Tydlig ekonomistyrning.....	19
Förmåga till innovation och verksamhetsutveckling.....	19
Attraktiv arbetsgivare och god kompetensförsörjning.....	20
En likvärdig skola med goda kunskapsresultat	21
Vård och omsorg med god kvalitet	22
Demokrati och delaktighet.....	23
Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb.....	24
Målbeskrivning Mål och budget 2023–2025	24
Starkt näringsliv och god företagservice	25
Fler i arbete	26
Meningsfull fritid och rekreation	26
Nationell och internationell samverkan	27
Hållbar stads- och landsbygdsutveckling.....	28
Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen	29
Målbeskrivning Mål och budget 2023–2025	29
Klimatanpassning	30
Hållbar och mer effektiv energianvändning.....	30
Stärkt kapacitet för klimatomställning.....	30
En hållbar mobilitet.....	31
Ren luft och giftfri miljö.....	31
Skydd av natur och ekosystem och säkrad vattenförsörjning.....	32

Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor	34
Målbeskrivning Mål och budget 2023–2025	34
En trygg och säker kommun	35
Jämlika livsvillkor och folkhälsa	36
Snabb och jämställd integration och bostäder för alla	37
En bra start i livet	38
Krisberedskap och civilt försvar	39
Ekonomisk översikt.....	41
Kommunkoncernens ekonomiska ställning	41
Hög inflation urholkar köpkraften.....	45
Nämndernas nettokostnader i linje med budget	46
Nettokostnadsavvikelsen fortsatt gynnsam	47
Balansomslutning, likviditet och soliditet	49
Likviditet och kassaflöde	49
Investeringar och soliditet.....	50
Finansiell uppföljning.....	52
Finanspolicy och finansiella riktlinjer sätter ramarna för finansverksamheten	52
Internbanken	52
Kreditvärdighet.....	53
Upplåning och utveckling av låneskulden	53
Genomsnittsränta	54
Riskhantering.....	54
Pensionsåtagande	55
Prognossäkerhet.....	56
Resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter.....	57

Sammanfattning

Det ekonomiska resultatet för Uppsala kommunkoncern för perioden januari till augusti är 409 (1 239) miljoner kronor, 226 (980)¹ miljoner kronor för verksamhet i förvaltning och 218 (265) miljoner kronor för Uppsala stadshuskoncern. För verksamhetsåret 2023 prognostiseras ett resultat före skatt om 305 (800) miljoner kronor för kommunkoncernen. När jämförelsestörande poster exkluderas beräknas det prognostiserade resultatet före skatt för kommunkoncernen uppgå till 641 (991) miljoner kronor.

För verksamhet i förvaltningsform prognostiseras för helåret 2023 ett resultat på 124 (701) miljoner kronor, vilket motsvarar 0,8 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning. Budgeterat resultat är 145 miljoner kronor, motsvarande 1,0 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning medan det finansiella resultatmålet är på 2,0 procent.

Helårsprognosen inrymmer en obudgeterad kostnad om 430 miljoner kronor för medfinansiering av Trafikverkets anläggningar avseende järnvägsplanen. Därtill påverkas prognosen negativt av att försäljningar av exploateringsfastigheter inte når upp till budgeterad nivå. Det prognostiserade resultatet påverkas däremot positivt av att intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning överstiger budget med 504 miljoner kronor, varav 186 miljoner kronor i skatteintäkter och 318 miljoner kronor i generella statsbidrag och utjämning, inklusive de prestationsbaserade generella statsbidragen².

Investeringarna förväntas uppgå till 3 903 (3 365) miljoner kronor för 2023 vilket är 185 miljoner kronor lägre än budgeterad investeringsvolym. De kommunala bolagen svarar för 73 (58) procent av prognostiserade investeringar. Kassaflödet från den löpande verksamheten är fortsatt starkt och merparten av årets hittills genomförda investeringar har kunnat finansieras utan att kommunkoncernens totala låneskuld ökat. Kommunkoncernens likviditet bedöms fortsatt som god och används för att finansiera pågående investeringar och amortering av lån som förfaller till betalning.

Soliditet inklusive pensionsåtagande prognostiseras till 26 procent och låneskuld per invånare beräknas öka med 0,3 procent jämfört med 2022. Över treårsperioden, 2021 till 2023, beräknas låneskuld per invånare att minska med i genomsnitt 0,4 procent årligen. Prognostiserat soliditet är lägre än föregående år och når därmed inte upp till det fastställda målet om intervallet 27–29 procent. Detta beror framför allt på lägre prognostiserat resultat från kommunkoncernen.

I prognostiserat resultat ingår bland annat realisationsvinster från försäljning av exploateringsfastigheter och mark, byggnader och tekniska anläggningar samt finansiella anläggningar på sammanlagt 128 miljoner kronor. Därtill påverkas det prognostiserade resultatet negativt av 430 miljoner kronor för medfinansiering av statlig infrastruktur i enlighet med ingångna avtal. Justerat för jämförelsestörande poster uppgår prognostiserat resultat till 406 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,6 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Uppsala stadshuskoncern prognostiserar för helåret 2023 ett resultat före skatt på 179 (287) miljoner kronor. I prognosen ingår jämförelsestörande poster som framför allt avser utrangeringar. Rensat för dessa poster är prognosen 26 miljoner kronor högre än

---

¹ Siffror inom parentes avser föregående år

² Prestationsbaserade statsbidrag utbetalas först efter att kommunen uppnått i förhand bestämda krav på ett verksamhetsområde.

årets budget och 122 miljoner kronor lägre än resultatet 2022. Den höga inflationen och höjda marknadsräntor ökar fastighets-, drifts- och räntekostnaderna mer än vad som budgeterades för året. Samtidigt väntas intäkterna bli högre som följd av KPI-uppräknig på lokalhyror, produktionsstöd för biogas, försäkringsersättningar, volymökning för parkeringsavgifter och bostadsförmedling.

Förändrat kundbeteende efter pandemin i kombination med rådande konjunktur har drabbat Uppsala konsert och kongress AB hårt varför bolaget prognostiserar ett resultat för året som understiger kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav. Även Uppsala kommuns fastighets AB lämnar en prognos som understiger resultatkravet. Bolagets lägre resultat är kopplat till ej budgeterade kostnader för de fastighetsförsäljningar som genomfördes under 2022. Bolaget bedriver ingen operativ verksamhet från 1 januari 2023.

Nämnderna exklusive kommunstyrelsen prognostiserar för helåret ett överskott om sammanlagt 67 miljoner kronor. Endast kommunstyrelsen och gatu- och samhällsmiljönämnden prognostiserar underskott, 616 respektive 34 miljoner kronor. Merparten av prognostiserat underskott inom kommunstyrelsen förklaras av kostnader för medfinansiering av Trafikverkets anläggningar avseende järnvägsplanen, en kostnad som tas när avtalen tecknas men som likvidmässigt regleras under kommande år. Därtill påverkas kommunstyrelsens prognos negativt av att intäkterna från försäljning av exploateringsfastigheter beräknas understiga budget med 199 miljoner kronor. Gatu- och samhällsmiljönämndens prognostiserade underskott beror på att kostnaderna för bland annat vinterväghållning, Tullgarnsbron, färdtjänsttransporter samt avskrivnings- och finansiella kostnader beräknas bli högre än budgeterat. Nämnden har under året vidtagit resultatförstärkande åtgärder på motsvarande 18 miljoner kronor, bland annat vakanshållningar samt lägre tillsättning av visstidsanställningar under sommarperioden. Nämnden har därtill sänkt ambitionsnivån vad gäller ett flertal insatser.

Arbetsmarknadsnämnden prognostiserar ett överskott om 60 miljoner kronor vilket härrör från ekonomiskt bistånd och kommunal vuxenutbildning. Bland annat har nyanlända som kom under flyktingvågen efter 2015 i stor omfattning etablerat sig på arbetsmarknaden och statsbidrag för kommunal vuxenutbildning blev högre än budgeterat. Övriga nämnder prognostiserar mindre överskott eller en ekonomi i balans. Omsorgsnämnden har under året vidtagit resultatförstärkande åtgärder till följd av ett prognostiserat underskott per mars. Åtgärderna har resulterat i minskade kostnader för övertid och sjuklöner.

För finansförvaltningen prognostiseras ett överskott om 566 miljoner kronor, vilket är 420 miljoner kronor högre än budget. Överskottet är ett resultat av att skatteintäkterna beräknas överstiga kommunfullmäktiges budget till följd av en snabbare tillväxt i skatteunderlaget för inkomståren 2022 och 2023 än tidigare beräknat och av att utfallet i anslaget för kommunalekonomisk utjämning blev högre än beräknat i budget.

För helåret beräknas verksamhetens nettokostnader att öka med 7,3 procent jämfört med 2022, när nettokostnaderna justeras för jämförelsestörande poster och verksamhetsdestinerade generella statsbidrag. Nämndernas nettokostnader, exklusive finansförvaltningen och kommunstyrelsen, beräknas bli 53 miljoner kronor eller 0,4 procent lägre än årets samlade budgetram för nämnderna.

Uppsalas samlade nettokostnad för förskoleverksamhet, grundskoleverksamhet, gymnasieskola, individ- och familjeomsorg och äldreomsorg är fortsatt lägre än referenskostnaden. År 2022 blev Uppsalas samlade nettokostnad för dessa verksamheter 4,5 procent lägre än referenskostnaden. Referenskostnad är en kostnad

som är beräknad inom ramen för kostnadsutjämningsystemet. Om kommunen bedriver sina verksamheter med riksgenomsnittlig effektivitet och ambition ska referenskostnaden motsvara kommunens behov av förskola, fritidshem, grund- och gymnasieskola, individ- och familjeomsorg och äldreomsorg. Inom två verksamhetsområden, individ- och familjeomsorg och gymnasieskolan, överskrider Uppsalas nettokostnad referenskostnaden för 2022.

Nämndernas samlade bedömning av osäkerheterna indikerar att årets resultat kan bli 69 miljoner kronor högre eller 205 miljoner kronor lägre än prognostiserat. Helårsresultatet kommer därtill att stärkas med drygt 116 miljoner kronor som inte beaktats i prognosen, varav 100 miljoner kronor i prestationsbaserade generella statsbidrag och 15,9 miljoner kronor i elstöd.

Fokusmål 1 Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden bedöms bli i hög grad uppfyllt vid årets slut. Kommunen har en god ekonomistyrning och prognostiserat resultat når både budget och det fastställda resultatmålet på 2,0 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämnning när medfinansieringen för Trafikverkets anläggningar avseende järnvägsplanen beaktas. De ekonomiska utmaningarna är dock stora och kommunens verksamheter behöver anpassa sig till de förändrade förutsättningarna. Det pågår många åtgärder kring digitalisering, effektiviseringar, med att förbättra resultaten i skolan och inom vård och omsorg.

Fokusmål 2 Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb bedöms bli i hög grad uppfyllt vid årets slut. Kommunen fortsätter att förbättra förutsättningarna för företagen, att öka andelen invånare som är självförsörjande och att förbättra utbudet och utvecklingen av områden och platser för rekreation för Uppsalabornas fria tid. Arbetet med att stärka Uppsalas position som en internationell aktör fortsätter och även arbetet med att involvera invånare tidigt i dialoger som dialoger som rör samhällsbyggandet.

Fokusmål 3 Uppsala ska leda klimatomställningen bedöms bli delvis uppfyllt vid årets slut. Arbetet med kommunfullmäktiges uppdrag pågår men utsläppen av koldioxid minskar inte i den takt som krävs för att Uppsala ska vara klimatneutralt 2030. Under de senaste åren har arbetet för att nå klimatmålen förstärkts. Kommunen arbetar både med att minska klimatpåverkan inom sina egna verksamheter och tillsammans med andra för att nå en samhällseffekt.

Fokusmål 4 Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor bedöms bli delvist uppfyllt vid årets slut. Kommunen arbetar brett med trygghet och säkerhet i samverkan med många andra aktörer. Samverkan är en förutsättning för att kommunen ska nå önskad effekt av de gemensamma insatserna. Insatser genomförs löpande och effekterna utvärderas men de förväntade effekterna har inte uppnåtts.

Kommunkoncernen

Kommunkoncernen är samlingsnamnet för kommunens nämnder och bolagsstyrelser som tillsammans bildar en ekonomisk helhet. Kommunkoncernen innefattar alltså kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, kommunens nämnder samt det kommunägda moderbolaget Uppsala Stadshus AB med tillhörande dotterbolag.

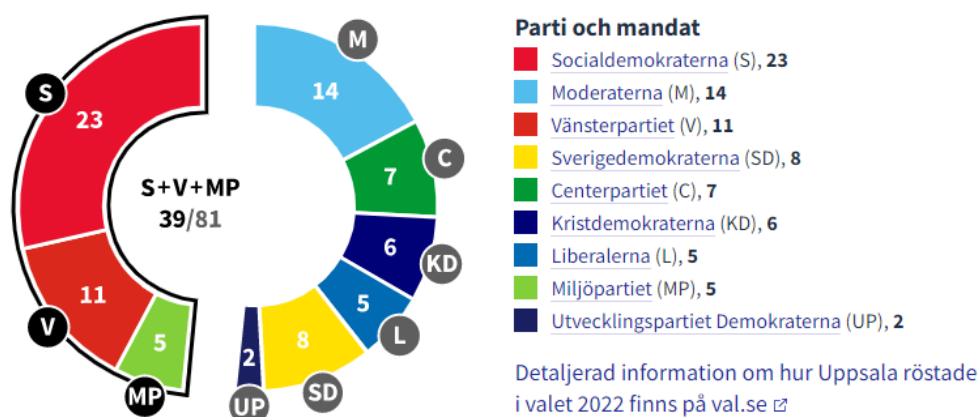
Två av kommunens nämnder är gemensamma med andra kommuner i Uppsala län. Räddningsnämnden är gemensam för Tierp, Uppsala och Östhammar, medan överförmyndarnämnden är gemensam för alla kommuner i länet.

Utöver kommunens egna verksamheter samarbetar kommunen med näringslivet, civila samhället och offentlig sektor för att ge förutsättningar för så goda livs- och utvecklingsmöjligheter som möjligt.

Det kommunala styret

Den högsta demokratiska församlingen i Uppsala är kommunfullmäktige. De förtroendevalda i kommunfullmäktige är valda av kommunens invånare i allmänna val. Kommunfullmäktige beslutar om hur mycket av kommuninvånarnas pengar i form av exempelvis avgifter och kommunalskatt som ska gå till kommunens verksamheter och hur kommunen bör utvecklas. Kommunfullmäktige beslutar också om vilka kommunala nämnder och bolag som ska finnas och vilka förtroendevalda som ska sitta i nämnder och bolagsstyrelser.

Sedan valet i september 2022 leds Uppsala av ett politiskt styre som leder i minoritet. Styret består av Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Figur 1 Mandatfördelning i Uppsala kommunfullmäktige 2022–2026.

Utveckling av styrningen

Under året har kommunfullmäktige beslutat om av förändrad ansvarsfördelning i Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Uppsala kommun. Ansvaret mellan omsorgsnämnden och socialnämnden när missbruk och psykisk funktionsnedsättning förekommer samtidigt har förtydligats. Revideringen syftar till att främja samverkan mellan nämnderna och underlätta för den enskilde att få sina behov tillgodosedda i fall där båda nämndernas ansvarsområden berörs. Kommunfullmäktige har också beslutat om revidering av reglementet så att ansvaret för belägenhetsadress- och lägenhetsregisterfrågor enligt lagen (2006:378) om lägenhetsregister övergår från miljö- och hälsoskyddsnämnden till plan- och byggnadsnämnden.

Kommunfullmäktige har fattat beslut om en revidering av Riktlinje för kontroll och uppföljning av privata utförare. Beslutet ersätter den tidigare antagna riktlinjen för kontroll och uppföljning av kommunalt finansierad verksamhet. Styrningen i riktlinjen har avgränsats till privata utförare för att renodla styrningen och bättre svara upp mot lagstiftningen inom området. Betydelsen av allmänhetens insyn har även förtydligats liksom betydelsen av att nämnderna genom avtal säkerställer riktlinjens intentioner.

Kommunstyrelsen har under året fattat beslut om en revidering av Riktlinje för beräkning av 1 procent till offentlig konst. Revideringen omfattar uppdatering till kommunkoncernens bolagsstruktur som gäller från och med hösten 2021 samt en komplettering avseende beräkningsunderlaget avseende inhyrda verksamhetslokaler.

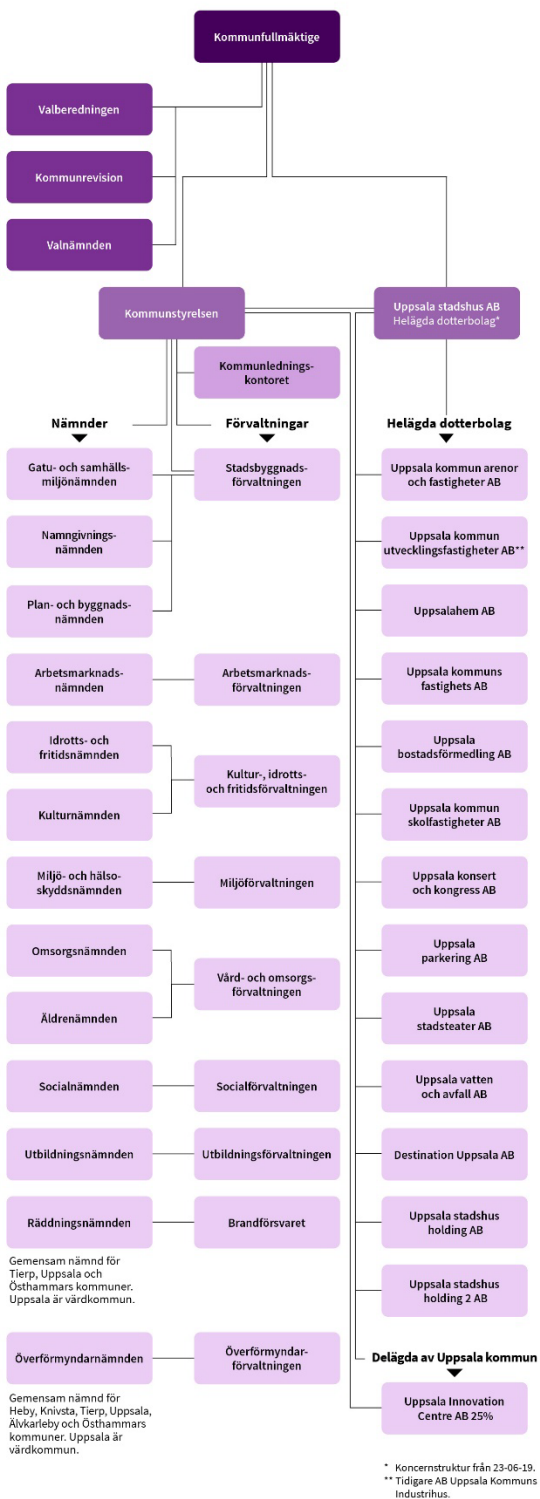
Riktlinje för personalparkering har beslutats av kommunstyrelsen under året. Riktlinjen styr hur avgifter tas ut för personalparkeringar i områden där parkeringar i närheten är avgiftsbelagda.

Under våren har kommunstyrelsen beslutat om revideringar i Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplanering, uppföljning och interna kontroll. Den har aktualiserats i enlighet med att processen för planering och uppföljning har utvecklats och i enlighet med terminologin i Mål och budget 2023-2025. Förtydliganden och språkliga justeringar har gjorts.

Uppsala parkerings AB har under sommaren bytt namn till Uppsala parkering AB. Uppsalahem i genomförde i augusti en fusion av två dotterbolag. Ett dotterbolag återstår nu i Uppsalahemskoncernen.

Figur 2. Organisationsschema Uppsala kommunkoncern från 19 juni 2023.

Händelser av väsentlig betydelse

Säpo höjde under sommaren terrorhotnivån i Sverige från 3 till 4. Säpo bedömer att hotet kommer att bestå under en längre tid och lyfter det försämrade säkerhetsläget i omvärlden som bidragande orsak, som Rysslands invasion av Ukraina och desinformationskampanjer. Höjningen innebär att Sverige nu bedöms vara ett prioriterat mål för våldsbejakande islamism. Tidigare ansågs Sverige vara ett legitimt mål. Kommunen följer regeringens och statliga myndigheters rekommendationer. Uppsala kommun har sammanställt och informerat om det viktigaste för verksamheterna att tänka på och om hur frågan hanteras inom kommunens verksamheter.

Uppsala kommun ser just nu en oroväckande våldsupptrappning som skapar oro och otrygghet i samhället och i kommunens verksamheter. Arbetet med att hantera den akuta situationen är främst polisens ansvar. Kommunen har sedan tidigare en långsiktig samverkan med polisen och andra berörda aktörer.

Kommunen har beredskap att agera om det kommer information som gör att verksamheterna behöver göra anpassningar eller vidta åtgärder.

Kommunfullmäktige har beslutat att fortsätta arbetet med två spårvägslinjer. Befolkningsprognoser visar på en fortsatt stadig tillväxt för Uppsala. År 2050 beräknas 100 000 människor resa längs spårvägssträckan varje dag. Det stora antalet resenärer gör att spårväg bedöms som det mest lämpliga alternativet, helt enkelt för att det skulle bli för trångt på gatorna med andra trafikslag. Spårvägsinvesteringen har också av andra skäl visat sig vara det mest kostnadseffektiva alternativet när kollektivtrafiken behöver förstärkas i södra delarna av Uppsala. Satsningen görs ihop med Region Uppsala.

Utmaningar

Sverige befinner sig i en lågkonjunktur samtidigt som inflationen är fortsatt hög. Läget skapar osäkerheter bland annat på fastighetsmarknaden vilket har lett till avsevärt mycket lägre efterfrågan på nya bostäder och arbetsplatser och därmed en minskad nybyggnation. Kommunens beräknade markförsäljningsintäkter har därför sjunkit kraftigt. Utöver detta finns en osäkerhet om medfinansieringsavtal som är in-tecknade sedan tidigare och behöver revideras. Samtidigt råder det risker för för-dyrningar av de aktuella exploateringsprojekten.

Hittills har arbetsmarknaden stått starkt emot inflationen men framöver förväntas arbetslösheten öka när efterfrågan viker och ekonomin går i lågkonjunktur. De senaste åren har kommunen lyckats sänka kostnaderna för försörjningsstöd trots en hög uppräkningsnorm. Framöver finns det en risk att kostnaden börjar öka igen när förvärvsarbetande förlorar sysselsättning och färre lyckas med att komma in på arbetsmarknaden. Därtill kommer behovet av arbetsmarknadsinsatser att öka vilket kan sätta press på kommunens resurser.

En fördjupad lågkonjunktur kommer att påverka kommunen framöver på flera olika sätt. En hög arbetslöshet medför försämrade skatteunderlagstillväxt vilket innebär försämrade förutsättningar för finansiering av välfärden. Därtill är ett flertal kommunala verksamheter beroende av den allmänna ekonomin och kommer att drabbas hårt av en vikande efterfrågan. Konsumenters och näringsidkares inställning försämrade köpkraft påverkar framför allt konsert- och evenemangsbesök samt konferenser. Utöver de generella prisökningarna i samhället har det skett en kraftig

ökning av material- och entreprenadpriser inom byggsektorn. Om prisnivåerna kvarstår, alternativt fortsätter att öka, kan det leda till att vissa projekt inte kan genomföras som planerat samtidigt som utgifterna för investeringar och underhåll blir högre. Fastighetsbolagen ser över och omprioriterar inom investerings- och underhållsbudgetar.

Den senaste tidens ränteutveckling har lett till ökade räntekostnader inom stadshuskoncernen vilket påverkar både resultat och likviditet. I samband med nyupplåning och refinansiering av lån kommer räntenivåerna att bli högre än nuvarande nivåer och leda till framtida ökade räntekostnader. Ökade räntor leder även till försämrade upplåningsmöjligheter på marknaden vilket innebär en risk för förseningar i försäljningar av fastigheter som kommunfullmäktige sedan tidigare beslutat om. De förändrade räntenivåerna påverkar också marknadsvärdet av stadshuskoncernens fastigheter. Det medför en risk för att nedskrivningsbehov kan föreligga när stadshuskoncernens fastighetstillgångar värderas vid årsbokslutet.

Kungsängsverkets miljötillstånd har en kapacitetsbegränsning att som högst ansluta 200 000 personer vilket förväntas nås under 2023. Uppsala vatten och avfall AB har ansökt om ett nytt miljötillstånd för att bygga om avloppsreningsverket. Om det förnyade miljötillståndet för Kungsängsverket inte erhålls innebär det att bolaget behöver hitta andra lösningar för att möta det ökade kapacitetsbehovet på grund av befolkningstillväxten i Uppsala.

Uppsala kommun står som många andra kommuner inför utmaningen att bryta en oroväckande utveckling när det gäller tryggheten i samhället. Kommunen har sedan tidigare en långsiktig samverkan med polisen och andra berörda aktörer vilket är en förutsättning för att kommunen ska nå önskad effekt av de gemensamma insatserna.

Tillgång på rätt kompetens är en kritisk förutsättning för att kommunen ska klara av sitt välfärdsuppdrag. Bristen på legitimerad sjukvårdspersonal utgör en flaskhals inom sjukvården och där den inhyrda kompetensen tar en allt större andel av resurserna i anspråk.

De senaste åren har Uppsala kommun lyckats sänka sina kostnader och på så sätt skapat utrymme för såväl prioriteringar som resultatförstärkning. För att klara av välfärdsuppdraget framöver i en tid av hög inflation och vikande konjunktur samtidigt som kommunen genomför stora investerings- och utvecklingsprojekt måste verksamheten fortsätta att effektiviseras.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommunfullmäktige har fastställt ett antal finansiella mål för att uppnå och upprätthålla god ekonomisk hushållning. Resultatet ska motsvara minst 2,0 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Därtill ska soliditeten för kommunkoncernen inklusive pensionsåtaganden ligga i intervallet 27–29 procent och låneskulden per invånare över tid inte öka med mer än fem procent årligen.

Tabell 1. Finansiella mål.

Finansiella mål		Prognos 2023	Målsättning	2022	Trend
1.1	Ekonomiskt resultat som andel av skatter och utjämning (%)	0,8	2,0	4,8	↘
1.2	Soliditet kommunkoncern, inklusive pensionsåtaganden (%)	26	27–29	28	↘
1.3	Låneskuld per invånare, tkr per invånare	73	Öka ≤ 5%	73	→

Det prognostiserade resultatet för verksamhet i förvaltningsform uppgår till 124 miljoner kronor, vilket motsvarar 0,8 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. När prognosen justeras för jämförelsestörande intäkter och kostnader beräknas det prognostiserade resultatet till 406 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,6 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Det prognostiserade resultatet påverkas positivt av att skatteunderlaget för 2022 och 2023 utvecklats bättre än beräknat i budget men också negativt av att prognosen inrymmer en kostnad om 430 miljoner kronor för bidrag till statlig infrastruktur och orealiserade budgeterade försäljningar av exploateringsfastigheter.

Soliditet inklusive pensionsåtagande prognostiseras till 26 procent och låneskuld per invånare beräknas till 73 300 kronor. Jämfört med 2022 beräknas låneskuld per invånare öka med 0,3 procent. Över treårsperioden, 2021 till 2023, beräknas förändringen i låneskuld per invånare till en minskning med i genomsnitt 0,4 procent årligen. Prognosen indikerar därmed att resultatet och soliditeten inte når upp till de fastställda målen under 2023.

Prognosen visar att nämnderna har ekonomin i balans med undantag av kommunstyrelsen och gatu- och samhällsmiljönämnden. Merparten av prognostiserat underskott inom kommunstyrelsen förklaras av kostnader för medfinansiering av Trafikverkets anläggningar avseende järnvägsplanen och lägre intäkter från försäljning av exploateringsfastigheter än budgeterat till följd av låg konjunktur på byggmarknaden. Gatu- och samhällsmiljönämndens prognostiserade underskott beror på högre kostnader än budgeterat bland annat för vinterväghållning, Tullgarnsbron, färdtjänsttransporter samt på högre avskrivningskostnader och högre finansiella kostnader.

Alla bolag utom Uppsala konsert och kongress AB och Uppsala kommuns fastighets AB prognostiserar ett resultat som är i nivå med eller högre än kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav. Uppsala konsert och kongress AB:s resultat för året uppskattas understiga resultatkravet med 6 miljoner kronor. Bolagets verksamhet har drabbats hårt av ändrat kundbeteende efter pandemin och rådande konjunktur. Det är framför allt intäkterna inom mötesverksamheten som inte kommer upp i de budgeterade volymerna. Trots vidtagna åtgärder för att öka intäkterna och begränsa kostnaderna har marknadsförutsättningarna förändrats så väsentligt att resultatkravet inte kommer kunna uppnås i år. Uppsala kommuns fastighets AB:s prognos är 2 miljoner kronor lägre än resultatkravet. Resultatet är påverkat av ej budgeterade kostnader kopplat till de fastighetsförsäljningar bolaget genomförde under förra året. Bolaget avyttrade samtliga tillgångar under 2022 och bedriver ingen operativ verksamhet från 1 januari 2023.

Balanskravsresultat

Tabell 2. Balanskravsutredning.

Balanskravsutredning			
Belopp i miljoner kronor	2021	2022	Prognos 2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	1150	701	124
Realisationsvinst vid avyttring av anläggningstillgångar	-27	-3	-67
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet			
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	1 123	698	57
Synnerliga skäl			
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	75	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
Balanskravsresultat	1 123	773	57

Enligt kommunallagen ska en kommun ha en god ekonomisk hushållning och det ska råda balans mellan intäkter och kostnader. En kommun som redovisar ett negativt balanskravsresultat ska redovisa en plan för återställande av eget kapital inom en period av tre år om inte underskottet kan motiveras med synnerliga skäl. Detta är ett minimikrav för att säkerställa god ekonomisk hushållning. Vid beräkning av ett balanskravsresultat rensas redovisat resultat för de poster som inte är en del i den ordinarie verksamheten såsom realisationsvinster på anläggningstillgångar och eventuella orealiserade förluster på värdepapper.

Det prognostiserade resultatet är 124 miljoner kronor och årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 57 miljoner kronor. Vid ett helårsresultat som inte klarar balanskravet kommer kommunen att åberopa synnerliga skäl med kostnaden för medfinansiering av Trafikverkets anläggningar avseende järnvägsplanen som grund.

Kommunfullmäktiges fokusmål och uppdrag

Målsättning för verksamheten

Mål och budget 2023–2025 har sammanlagt fyra fokusmål och 27 uppdrag. Till fokusmål 1 finns ett gemensamt nämnd-/bolagsmål och ett gemensamt nämndmål. De följs upp vid delår men ingår inte i statistiken som redovisas nedan. Utöver uppdragen från Mål och budget 2023–2025 finns det sex kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget och 32 tillkommande uppdrag som kommunfullmäktige lämnat till nämnder och bolagsstyrelser vid sidan av Mål och budget.

Rapporteringen av arbetet med kommunfullmäktiges uppdrag sammanfattas i de diagram som följer. Diagrammen visar uppdragen enligt följande:

- Samtliga uppdrag till nämnder och styrelser kopplade till fokusmålen
- Uppdrag som ingår i Mål och budget 2023–2025
- Kvarvarande uppdrag från tidigare år
- Tillkommande uppdrag som beslutats av kommunfullmäktige vid sidan av Mål och budget.

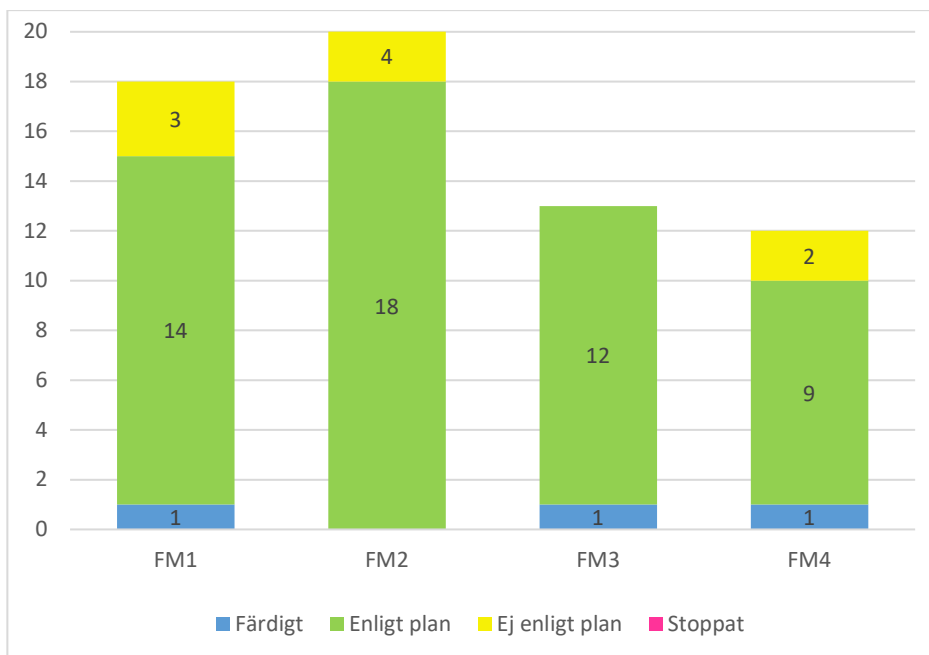
Samtliga uppdrag till nämnder och bolagsstyrelser

Kommunfullmäktige har lämnat sammanlagt 65 uppdrag till bolag och nämnder. Det handlar om uppdrag i Mål och budget 2023-2025, kvarvarande uppdrag från tidigare års Mål och budget samt tillkommande uppdrag som lämnats vid sidan av Mål och budget. Av dessa uppdrag är tre färdiga, 53 uppdrag pågår enligt plan och nio uppdrag går inte enligt plan. Följande diagram ger en överblick över uppdragens status och visar hur uppdragen fördelas mellan fokusmål.

I bedömningen av status för uppdragen används följande färger:

Blått	Uppdraget är färdigt
Grönt	Arbetet med uppdraget pågår enligt plan
Gult	Arbetet med uppdraget är försenat, det vill säga inte påbörjat eller löper inte enligt plan
Rosa	Uppdraget genomförs inte

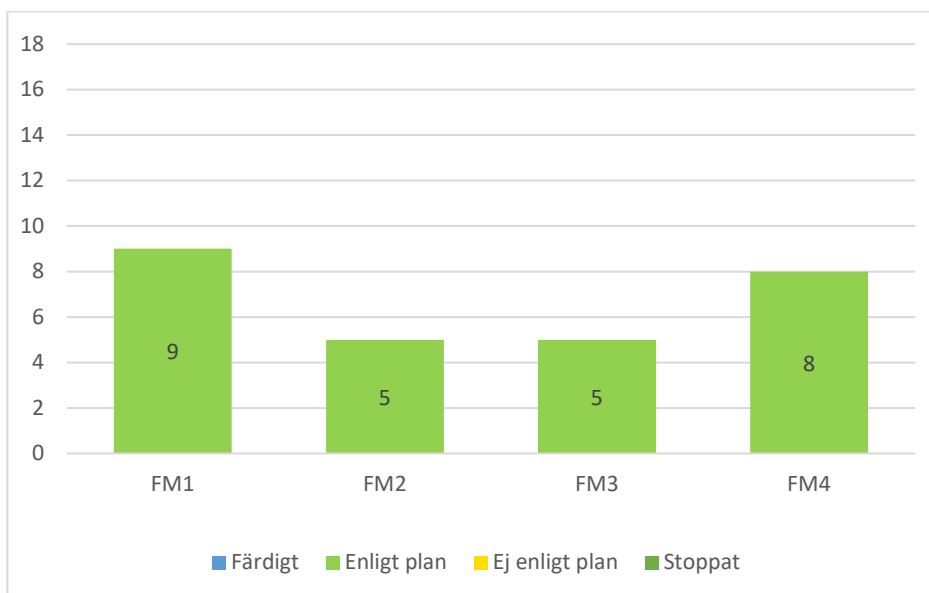
Tabell 3. Alternativ för statusbedömning av uppdrag.

Figur 3 Diagram över status för det totala antalet uppdrag fördelade på fokusmål.

Uppdrag som ingår i Mål och budget 2023–2025

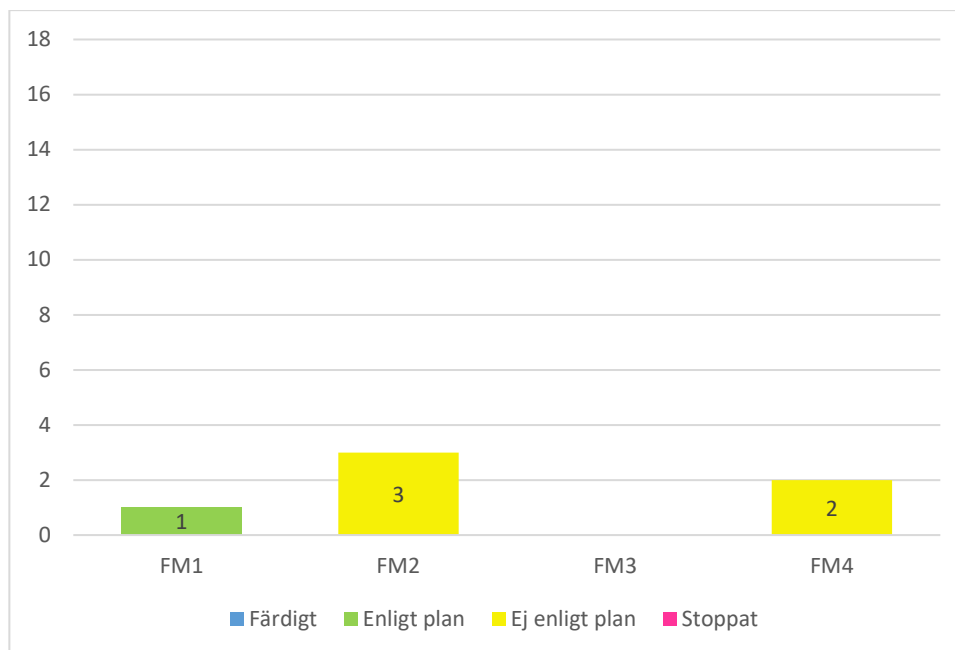
Kommunfullmäktige har lämnat sammanlagt 27 uppdrag till nämnder och bolagsstyrelser i Mål och budget 2023 med plan för 2024–2025. Alla uppdrag pågår enligt plan.

Figur 4. Diagram över status för uppdragen i Mål och budget 2023–2025 fördelade på fokusmål.

Kvarvarande uppdrag från tidigare år

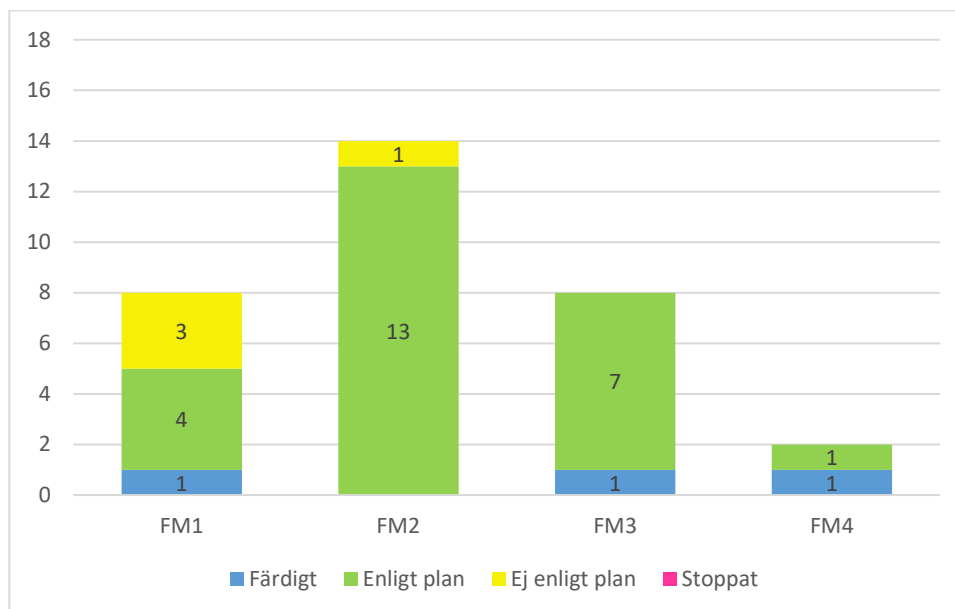
Av de sex uppdrag som är aktuella från tidigare Mål och budget pågår ett enligt plan och fem uppdrag är försenade.

Figur 5. Diagram över status för kvarvarande uppdrag från tidigare år.

Tillkommande uppdrag som beslutats av kommunfullmäktige vid sidan av Mål och budget

Av de 32 uppdrag som fullmäktige beslutat om vid sidan av Mål och budget är tre färdiga, 24 pågår enligt plan och fyra är försenade.

Figur 6. Diagram över status för tillkommande uppdrag.

Bedömning av målluppfyllnad och status för uppdrag

Nedan redovisas en redogörelse för varje fokusråd. För varje fokusråd finns status för uppdrag och indikatorer som finns i Mål och budget 2023–2025.

För bedömningen av målluppfyllnad används något av följande:

Bedömning	Vad bedömningen avser
Helt uppfyllt 	Kommunens verksamhet tycks leda till de resultat som önskas inom målet vid årets slut.
I hög grad uppfyllt 	Kommunens verksamhet tycks till övervägande del leda till de resultat som önskas inom målet vid årets slut.
Delvis uppfyllt 	Kommunens verksamhet tycks delvis leda till de resultat som önskas inom målet vid årets slut.

Tabell 4 Bedömningsgrader av målluppfyllnad.

I bilaga 1 redovisas uppdragen i Mål och budget 2023–2025, tillkommande uppdrag och kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget med status, slutår, beskrivning och rapportering. I bedömningen av status för uppdragen används följande text i färg:

Uppdraget är färdigt

Uppdraget pågår/väntar enligt plan

Uppdraget är försenat/ inte påbörjat

Uppdraget genomförs inte

I bilaga 1 finns indikatorerna fördelade på kön och med uppgift om källa samt de nationella nyckeltalen för Agenda 2030.

Fokusmål 1. Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Målbeskrivning Mål och budget 2023–2025

Uppsala går in i en svår tid och många invånare och verksamheter får det tuffare ekonomiskt på grund av omvärldsläget. Uppsala kommunkoncern har en välkött ekonomi och ska fortsätta att utveckla en effektiv förvaltning för att klara kommunens välfärdsuppdrag.

Hållbar ekonomisk utveckling är en av förutsättningarna för en stark välfärd och behövs för att säkra människors försörjning och sociala trygghet. En hållbar ekonomi innebär att kostnaderna inte överstiger intäkterna och att kostnaderna inte överförs på kommande generationer. Kommunens resurser ska fördelas jämnt. Ansvarsfull resursanvändning innebär bland annat att kontinuerligt ta tillvara möjligheterna till både effektiviseringar och omprioriteringar. Ekonomisk hållbarhet förutsätter också ett framtidsperspektiv som skapar utrymme för kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar idag som skapar nytta över lång tid framåt.

Uppsala kommun ska ge de som bor, verkar och besöker Uppsala välfärdstjänster och service av god kvalitet. Barn och elever ska ges förutsättningar att minst nå kunskapskraven och nå gymnasieexamen. För att lyckas ges elever förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning genom att deras utveckling och lärande stimuleras i en trygg miljö under hela utbildningskedjan, från förskola till gymnasium. Varje barn ges rätt stöd och stimulans i sitt lärande. Oavsett ålder ges förutsättningar för ett livslångt lärande, ständig utveckling, god livskvalitet, minskade kunskapsklyftor och goda utbildningsresultat.

Stöd, vård och omsorg ska ha god kvalitet och utformas utifrån individens behov och förutsättningar. Det ska finnas valfrihet för äldre och kvaliteten alltid ska värnas. Kvaliteten inom äldreomsorgen ska stå i fokus, både i egen och i upphandlad verksamhet. Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun där äldreomsorgen känns trygg för Uppsalas äldre och deras anhöriga.

Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet i alla kontakter med invånare, företag, organisationer och besökare. Verksamhetens kvalitet utvecklas kontinuerligt utifrån nyskapande, innovationer, omvärldsbevakning och ständiga förbättringar. Uppsalas invånare, brukare och medarbetare har erfarenheter och förslag om kommunens utveckling och är en resurs som ska tas till vara.

Att vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en hållbar arbetsmiljö och goda utvecklingsmöjligheter är grundförutsättningar för att engagera, motivera och utveckla medarbetare. Det kräver ett strukturerat och systematiskt arbete med kompetensplanering. Kommunen behöver bli bättre på att ta hand om den kompetens som redan finns i verksamheten och säkerställa en stabil grundbemanning. För att kunna erbjuda service av god kvalitet behövs fler som arbetar heltid, lägre sjuktal, fler som får förutsättningar att förlänga arbetslivet och en träffsäker nyrekrytering.

Fokusmålet bedöms bli i hög grad uppfyllt vid årets slut. Kommunen har en god ekonomistyrning och prognostiserat resultat når både budget och det fastställda resultatmålet på 2,0 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning

när medfinansieringen för Trafikverkets anläggningar avseende järnvägsplanen beaktas. De ekonomiska utmaningarna är dock stora och kommunens verksamheter behöver anpassa sig till de förändrade förutsättningarna. Det pågår många åtgärder kring digitalisering, effektiviseringar, med att förbättra resultaten i skolan och inom vård och omsorg.

Tydlig ekonomistyrning

Genom en långsiktigt hållbar styrning och redovisning av exploateringsverksamheten skapas förutsättningar för kommunen att göra rätt investeringar vid rätt tillfällen. Nya åtgärder har tagits fram och beslutats för att anpassa mark- och exploateringsverksamheten utifrån en budget i balans.

Arbete med att ta fram en riktlinje för koncerngemensam beredning och prioritering av investeringar med tillhörande beredningsprocess pågår. Avsikten är att stärka kommunkoncernens styrning av investeringar och kostnadsutveckling, kopplat till kommunkoncernens finansiella mål och med säkerställande av att de politiska prioriteringarna får genomslag i genomförande. Arbetsättet ska ge förutsättningar för koncerngemensamma prioriteringar av investeringar utifrån såväl ekonomiska förutsättningar som kvalitativa värden, hållbarhetskrav och ambitioner.

Med fokus på styrning av investeringsprojekt kopplade till lokalförsörjningen tas det fram övergripande ramavtal som bland annat avser att tidigt i beställningsprocessen styra fastighetsprojekt mot en fastställd hyresnivå.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 1: Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2025 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Tabell 5 Indikatorer avseende hållbar ekonomi.

Hållbar ekonomi	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Ekonomiskt resultat som andel av skatter och kommunalekonomisk utjämning	7,4%	8,3%	4,8%		≥ 2,0%	
Soliditet kommunkoncern, inklusive pensionsåtaganden	25	27	28		19–21	30
Låneskuld per invånare, tkr	74	74	73		Öka <5%	
Effektivisering av kommunledningskontorets stödprocesser					2023: 20 mnkr	

Förmåga till innovation och verksamhetsutveckling

En modell för en snabbriktig finansieringsform har tagits fram för att stimulera innovation. Det är i form av en Idécheck som kommunkoncernens verksamheter kan ansöka om för att testa nya arbetsätt och lösningar. Den lanseras under hösten 2023.

Innovationslabbet fungerar idag som fysiskt centrum för att stärka arbetet med förändringsledning, nyskapande och ständiga förbättringar i syfte att öka utvecklingstakten genom digitalt först.

Ett förberedande arbete har startat för att utveckla nya arbetsätt för ökad automatisering av administrativa processer. Nya samarbetsformer testas kopplat till e-tjänsteutveckling.

Arbete fortsätter med att ta fram ett kommungemensamt ramverk för informationsförvaltning och i förlängningen införa ett verktygsstöd för informationsstyrning i syfte att kunna öka förmåga till digital transformation. En test av IT-stöd för systematisk informationsstyrning kommer att genomföras under hösten 2023.

I syfte att ge effektivare styrning och bättre kommunikation i samhällsbyggnadsprocessen tas arbetssätt fram som möjliggör att geografisk information kan ärvas, återanvändas och vidareutvecklas.

Inom området digital service pågår ett arbete med att skapa en integrationsplattform som stödjer kommande krav och behov. Genom utveckling av digitala välfärdstjänster strävar kommunen efter ett mer effektivt resursnyttjande.

Arbete har påbörjats för att etablera administrativa och tekniska förmågor kring data management, att kunna hantera de datamängder som genereras via IoT-sensorer (Internet of Things). IoT står för sakernas internet som är ett samlingsnamn för tekniker som gör att vardagsföremål med inbyggd elektronik och internetuppkoppling kan styras eller utbyta data över nätet.

Uppdrag i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 2: Införa en modell för en utvecklings- och innovationsbudget som möjliggör helt nya arbetssätt för att effektivisera framtidens välfärd.

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2024 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Uppdrag 3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2025 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Attraktiv arbetsgivare och god kompetensförsörjning

Uppsala kommun har generellt en positiv utveckling när det gäller att erbjuda ett jämställt och hållbart arbetsliv. Målsättningen för fortsatt utveckling är att säkra kompetensförsörjningen på kort och lång sikt samt att nå en ökad jämställdhet, likabehandling och inkludering. Arbetsmiljön ska vidareutvecklas för att vara hållbar, hälsofrämjande och flexibel, både för chefer och medarbetare.

Samtliga nämnder har kompetensförsörjningsplaner och arbetar i enlighet med beslutad kommunövergripande metodik. Genom att höja förmågan till en metodisk och träffsäker kompetensförsörjning kan kommunen som arbetsgivare samordna prioriterade behov samt säkerställa kompetens på kort och lång sikt.

För att förbättra förutsättningarna för ett livslångt lärande och ha beredskap för snabbare omställning kompletteras den kommungemensamma kompetensförsörjningsprocessen med en strategi för lärande och kompetensutveckling. Ett arbete med att ta fram en strategi för chefsförsörjning och rekrytering av chefer har initierats i syfte att säkerställa långsiktighet utifrån de förändringar som ledarförsörjning påverkas av, inom kommunen och i omvärlden.

Utifrån möjligheten till ett mer flexibelt arbetsliv i en utvecklad digital miljö fortsätter arbetet med att testa, utveckla och införa arbetssätt och arbetstider som skapar förutsättningar för en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö på kort och lång sikt. Detta utifrån både individuella förutsättningar och verksamhetens behov. Aktiviteter

som genomförs syftar till att åstadkomma bättre arbetstidsreglering, identifiera åtgärder som leder till hållbara och mer stabila bemanningslösningar, utveckla befintlig kompetens samt möjliggöra för fler att arbeta längre med bibehållen arbetstillfredsställelse. Förstärkning av den löpande dialogen mellan chef och medarbetare om uppdrag, utveckling, arbetsituation och verksamhetsnytta fortsätter under 2023, med fokus på gruppdialoger och stöd för genomförande i verksamheterna.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 4: Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetsätt inom kommunkoncernen.

Berörda: alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2025 | **Uppdraget pågår enligt plan**

Uppdrag 6: Utveckla systematik genom exempelvis språkundervisning och språkmentorer för att säkerställa tillräckliga kunskaper i svenska språket för anställda med behov av det inom förskola, vård och omsorg.

Berörda: OSN, ÄLN, AMN och UBN | Beräknat slutår: 2023 | **Uppdraget pågår enligt plan**

Tabell 6 Indikatorer avseende kommunen som arbetsgivare.

Kommunen som arbetsgivare	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Tillsvidareanställda månadsavlönade, andel	78	78	79		Öka	81
Heltidsanställda månadsavlönade, andel	93	94	95		Öka	89
Visstidsanställda timavlönade, andel	15	14	13		Minska	13
Arbetad tid utförd av visstidsanställda timavlönade, andel	8	7	7		Minska	7
Visstidsanställda månadsavlönade, andel	8	8	7		Minska	7
Medarbetare som har många (6 eller fler) frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna, andel	18	16	17	14	Minska	
Hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex	79	79	79	79	Öka	
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, andel	7,7	8,7	8,3		Minska	
Heltidsarbetande månadsavlönade, andel	69	70	72		Öka	75
Månadsanställda inkl. timavlönade i intervallet 66 till 75 år, antal	705	637	755		Öka	

En likvärdig skola med goda kunskapsresultat

Särskilda utvecklingslärare arbetar i de förskolor och skolor som valts ut som utvecklingsskolor. Särskilda analyser görs av undervisningen i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultaten från våren 2023 visar på förbättrade resultat i såväl matematik som svenska som andraspråk i grundskolans årskurs 6 och 9. Resultaten i nationella prov i matematik årskurs 3 har däremot sjunkit något. Totalt sett visar de preliminära kunskapsresultaten från läsåret 2022/23 på en positiv utveckling.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 7: Stärka likvärdigheten och höja kunskapsresultaten i förskola, förskoleklass, grundskola och fritidshem, fritidsklubb och gymnasieskola.

Berörda: UBN och KTN | Beräknat slutår: 2023 | **Uppdraget pågår enligt plan**

Tabell 7 Indikatorer avseende utbildning.

Utbildning	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel	81,1	82,3	82,7		Öka	
Grundskoleelever som är behöriga till yrkesinriktade program i gymnasieskolan, kommunala skolor, andel	87,9	88,0	85,4		Öka	
Gymnasieelever med examen inom tre år, kommunala skolor, andel	71,8	74,1	73,9		Öka	
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor, andel	73,1	74,1	69,4		Öka	
Antal utexaminerade undersköterskor från kommunal vuxenutbildning	241	414			Öka	

Vård och omsorg med god kvalitet

Behoven av att öka kompetensen hos medarbetare inom LSS kommer att ingå i utredningen om utbud och dimensionering av gymnasieskola och vuxenutbildning. Utredningen genomförs inom ramen för den nya lagen om planering och dimensionering inom gymnasial utbildning. Lagen tillämpas från 2025.

Gymnasieskolans barn- och fritidsutbildning innehåller kunskaper om LSS. Samtliga elever på Lundellska skolans vård- och omsorgsprogram läser kurser som är relevanta för arbete inom LSS.

Samverkan kring förebyggande och hälsofrämjande arbete har utvecklats inom kommunen och med intresseorganisationer. Fokus har varit att stärka förutsättningarna att ta tillvara resurser och stärka samverkan. Hälsofrämjande aktiviteter erbjuds kommunens invånare genom exempelvis biblioteksbusstjänst till personer som bor utanför centrala staden och genom allaktivitetshuset som anordnar verksamheter för alla åldrar. Till personer med funktionsnedsättning genomförs riktade insatser för såväl målgruppen barn och unga som för äldre. Museer och kulturscener erbjuder upplevelser, bildning och medverkar till människors välbefinnande.

Inom egen regi pågår arbete för att stärka grundbemanningen genom exempelvis chefsförtätning för att nå målvärdet på maximalt 30 medarbetare per chef. Tillsammans med bemanningskonsulter pågår arbete med fokus på effektiva och hållbara scheman.

I arbetet med en äldrevänlig kommun sker återkommande diskussioner och samverkan med civilsamhällesaktörer kring bland annat frågan om digital delaktighet. På servicepunkterna i landsbygderna finns dator tillgänglig för allmänheten. Samtliga invånare över 65 år kan även få stöd via IT för äldre på träffpunkterna.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 5: Öka kompetensen hos medarbetare inom LSS genom att utreda och genomföra en pilotsatsning med utbildning inom stödpedagogik.

Berörda: OSN, AMN och UBN | Beräknat slutår: 2024 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Uppdrag 8: Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Berörda: OSN, ÄLN, KTN, IFN, SCN, UBN, AMN och PBN | Beräknat slutår: 2025 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Uppdrag 9: Säkerställa hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja social och digital inkludering samt stärka grundbemanningen inom äldreomsorgen.

Berörda: ÄLN, OSN, KTN och IFN | Beräknat slutår: 2023 | **Uppdraget pågår enligt plan**

Tabell 8 Indikatorer avseende vård och omsorg.

Vård och omsorg	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Brukare inom äldreomsorg som är nöjda med sin hemtjänst, andel	85	Saknas	81		Öka	
Genomsnittlig väntetid till särskilt boende för 65 år, antal dagar	35	21	4		Minska	
Brukare inom äldreomsorg som är nöjda med sitt särskilda boende, andel	76	Saknas	72		Öka	
Brukare inom daglig verksamhet som alltid trivs på sin dagliga verksamhet, andel	88	86	87		Öka	
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukare som alltid trivs hemma, andel	81	84	80		Öka	
Brukarbedömning med särskilt service (SoL) - Brukare som alltid trivs hemma, andel	73	74	75		Öka	

Demokrati och delaktighet

Medborgarbudget är ett samlingsnamn för olika metoder som används för att involvera medborgare i beslutsprocesser om hur kommunens resurser ska användas. Det betyder att invånare är med och lämnar förslag, prioriterar och fattar beslut om en avsatt budget. Tidigare medborgarbudgetar har bland annat använts till, parkbänkar, utescen, beachvolleybollplan och utegym.

Dialoger med invånare, föreningar och näringsliv om tätorternas utveckling har genomförts i flera av kommunens tätorter. Resultat från dialogerna tas om hand som underlag för fortsatta tätortsstudier inom ramen för översiktsplaneringen. Erfarenheter från dessa tas också om hand i arbetet med att utveckla arbetssätt för dialoger.

Barn och unga involveras tidigt i planeringen inom stads- och landsbygdsutveckling. Exempelvis har skolor bjudits in att delta i dialoger som kommunen haft i flera av tätorterna. Elever från gymnasiet har även bjudits in att reflektera tillsammans med tjänstepersoner i arbetet med revidering av kommunens översiktsplan.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Tabell 9 Indikatorer avseende demokrati, delaktighet och inflytande.

Demokrati, delaktighet och inflytande	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Medborgare med positiv uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande (över kommunens beslut och verksamheter), andel	42	21			Öka	
Medborgare med positiv uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet, andel	53	84			Öka	
Andel kvinnor bland förtroendevalda	43	43	44		50	
Andel kvinnor som är ordförande i nämnder och bolagsstyrelser	47	48	57		50	

Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Målbeskrivning Mål och budget 2023–2025

Ekonomisk hållbarhet skapas genom ett starkt näringsliv och en växande arbetsmarknad i hela kommunen. En stärkt lokal ekonomi och en expansiv jobbtillväxt inom stad och landsbygder är avgörande för att genom stabila skatteintäkter säkra invånarnas välfärd och sociala trygghet. Att nå klimatmålen är en gemensam utmaning men utgör även en betydande möjlighet för näringslivet.

När Uppsala växer och fler arbetar har vi råd att investera i välfärden. Arbete är det som bygger Uppsalas gemensamma välstånd och ger individer ekonomisk frihet och möjlighet att utvecklas. Vårt mål är att alla som kan också ska arbeta och att företagen ska växa och utvecklas. De konkreta åtgärderna för ett bättre näringslivsklimat ska förverkligas och Uppsala ska vara ett nav för företagande och jobb.

Invånare och besökare ges möjlighet till meningsfull fritid och rekreation. Kulturell infrastruktur och det offentliga rummet bidrar till en nära, trygg och inspirerande miljö. Uppsalas stadskärna ska utvecklas i mänsklig skala för ökad trivsel för boende och besökare. Företag väljer Uppsala som ett attraktivt alternativ för expansionsinvesteringar, nyetableringar och företagande. För att öka attraktiviteten ska Uppsala utvecklas som idrotts- och kulturkommun. Ett starkt civillsamhälle skapar mötesplatser där människor har möjlighet att aktivt delta i samhället.

I Uppsala ska stad och land utvecklas tillsammans. Den hållbara stads- och landsbygdsutvecklingen säkerställer likvärdig tillgång till boende, arbete, kommunikationer, samhällsservice och offentliga platser. Uppsala ska vara fysiskt och socialt sammanhållet. I staden ska genomfartstrafiken minska. Samhällsbyggandet ska ske med bevarad och helst ökad kvalitet. Befintliga bostadsområden ska renoveras och förtätas varsamt och med respekt för boende och befintliga miljöer.

Samarbeten med Uppsalas två universitet och de två universitetssjukhusen gör Uppsala till en stark kunskapsstad. I samverkan med bland andra universiteten utvecklas de kunskapsintensiva och exportinriktade branscherna.

I en globaliserad värld sammanlänkas det lokala med den globala utvecklingen. Det blir därför allt viktigare att som kommun förstå och analysera omvärlden, dess skeenden och konsekvenser. Kommunens roll i ett regionalt sammanhang handlar om att stärka kontakter med omkringliggande kommuner, näringsliv, akademi, statliga myndigheter och Region Uppsala för att hitta smarta och effektiva lösningar på gemensamma utmaningar. Det är även centralt att Uppsala kommun samverkar och samarbetar internationellt, med särskilt fokus på samarbeten inom vårt närområde och inom EU.

 Fokusmålet bedöms bli i hög grad uppfyllt vid årets slut. Kommunen fortsätter att förbättra förutsättningarna för företagen, att öka andelen invånare som är självförsörjande och att förbättra utbudet och utvecklingen av områden och platser för rekreation för Uppsalabornas fria tid. Arbetet med att stärka Uppsalas position som en internationell aktör fortsätter och även arbetet med att involvera invånare tidigt i dialoger som rör samhällsbyggandet.

Starkt näringsliv och god företagservice

Kommunen samverkar inom den egna organisationen och tillsammans med näringslivet för att utveckla förutsättningarna för ett gott företagsklimat. Den positiva trenden fortsätter i NKI-mätningen (Nöjd Kund Index) av myndighetservice till företag som haft ärenden med kommunen. NKI hittills för 2023 är 77 jämfört med 75 år 2022, 73 år 2021 och 72 år 2020. För Sverige totalt är NKI-värdet hittills i år 75.

Ett nätverk för kommunens etableringsarbete för exportindustrin har skapats tillsammans med stora fastighetsägare inom den kommersiella sektorn. Det gör det möjligt för kommunen att koppla samman etableringsförfrågningar med lämpliga fastighetsägare. Nätverket har bland annat tagit fram en tjänst för företag som vill etablera sig i Uppsala. Etableringsfunktionen ger underlag för att strategiskt planera tillsammans med fastighetsägarna och för att förbereda lämpliga byggrätter för kunskapsintensiv industri.

Under våren har etableringsfunktionen mött företag inom teknik- och life science-företag som är i behov av att skala upp sin verksamhet. Dessa möten har identifierat deras behov av mark, lokaler och teknisk infrastruktur, vilket möjliggör expansion och skapande av fler arbetsmöjligheter.

För att minska störningar från grävarbeten på allmän plats har kommunen genomfört en så kallad ledningssamordning. Det innebär att kommunen har hjälpt olika ledningsägare med samordning när det ska genomföras grävarbeten på allmän plats. Platsen behöver då inte grävas upp flera gånger vid olika tillfällen och det minskar störningarna från grävarbetena.

Antalet påbörjade bostäder är nere på tioårs lägsta i Uppsala, vilket kan förväntas minska aktivitetsnivån i byggsektorn ytterligare under kommande kvartal. Givet att det fortsatt råder brist på bostäder i kommunen kan det komma att påverka kompetensförsörjningen och tillväxtförutsättningarna på längre sikt.

Konkurserna har ökat sedan hösten 2022 och framför allt under inledningen av 2023 och ligger nu på samma nivåer som under pandemin. Särskilt drabbade under 2023 är företag och anställda inom bygg samt vård och omsorg.

Trots osäkerheter på marknaden planerar kommunen för att starta nyproduktionsprojekt. I juni togs till exempel ett första spadtag för fler studentbostäder i projektet Fältläkaren. Under 2022 togs beslut om att införa en ny typ av boendeform. Boendeformen kallas "coliving" och ska bli en del i ett kommande nyproduktionsprojekt.

Arbetet med att utveckla Uppsalas som en attraktiv och trygg plats fortsätter. Den 3 juni invigdes stora torget som nu är utformat för att vara en offentlig plats som tillhör alla. Det är flexibelt och kan nyttjas för olika ändamål. Busshållplatserna har tagits bort och ytan för uteserveringar har fördubblats.

Konceptet med sommargator utvecklades med sommartorg på Kungsängstorg och Vaksalatorg. För att öka folklivet på platserna har kommunen bland annat genomfört evenemang med tema mobilitet och rörelse och en växtmarknad på Kungsängstorg.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 10: Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår enligt plan

Tabell 10 Indikatorer avseende näringsliv.

Näringsliv	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Företagens NKI-betyg för myndighetsutövningen i Uppsala kommun	72	73	75		Öka	
Företagsklimat enligt Svenskt Näringslivs ranking	212	232	247		Högre ranking	183

Fler i arbete

Andelen av Uppsalas befolkning som behöver ekonomiskt bistånd har minskat jämfört med 2022. Minskningen omfattar både barn och vuxna som får bistånd. Fler har nått egen försörjning under perioden januari - juli 2023 jämfört med föregående år.

Kommunen arbetar inom den egna organisationen och i samverkan med näringslivet för att skapa fler arbetstillfällen. Bland annat pågår ett samarbete med fastighetsägaren för Gottsunda Centrum. Syftet är att skapa fler arbetstillfällen i Gottsunda och att hjälpa det lokala näringslivet att hitta arbetskraft.

Samarbetet med Talangakademin och med Almi genom Företagslabbet i Gottsunda har förlängts. Företagslabbet stöttar start av nya företag och utveckling av befintliga samt har samarbeten med ett företag som riktar sig särskilt till att stödja kvinnors företagande.

Kommunen samarbetar med näringslivet för att lösa matchningsproblematiken mellan befintlig och efterfrågad kompetens. Det sker exempelvis genom att utveckla vuxenutbildningen och starta av branschen efterfrågade yrkesutbildningar.

I snitt skapades 2 082 nya jobb per år 2010–2022. Under 2023 förväntas takten på jobbtillväxten avta samtidigt som antalet arbets sökande förväntas öka.

Aktivitetsnivån i näringslivet har mattats av under första kvartalet framför allt inom exportindustrin. Inrikes omsättning utvecklades däremot stabilt jämfört samma kvartal föregående år, bortsett från företagstjänsterna som minskade i omsättning.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 11: Öka andelen Uppsalabor som är självförsörjande.

Berörda: AMN och KS | Beräknat slutår: 2023 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Tabell 11 Indikatorer avseende arbetsmarknad.

Arbetsmarknad	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Andel som börjat arbete eller studera vid avslut från kommunens arbetsmarknadsverksamhet	38	45	49		Öka	38
Andel vuxna biståndsmottagare av befolkningen	2,0	1,8	1,6		Minska	1,9
Andel långtidsarbetslösa (minst 12 månader) av arbetskraften, utrikesfödda, årsmedelvärde	3,0				Minska	
Nyanlända som har slutförd sfi-utbildning (kurs C) inom etableringsperioden (24 månader), andel		43	41		Öka	

Meningsfull fritid och rekreation

Kommunen planerar för utveckling av Fyrishovsområdet. Syftet är att säkerställa att den framtida användningen möter den växande stadens behov av grönytor, idrottsanläggningar och bostäder. En utredning av områdets olika

genomförandeskedan och projektets ekonomiska förutsättningar pågår. Flera möjliga alternativ studeras för att skapa en helhetsbild. Vägval för badanläggningen och campingområdet vid Fyrishov ska beslutas under hösten.

Behovet av simhallar växer och arbetet med simhallar i fler stadsdelar pågår. Lokalisering av en ny simhall i Gottsunda finns beskriven i detaljplanen för Gottsunda stadsstråk. Utredning och dialog kring driftsform pågår.

Eftersom det var kallt och snöigt länge under våren var snösäsongen i början av året längre än normalt. Det gjorde att Sunnerstabacken kunde hållas öppen i över 100 dagar hittills under 2023 jämfört med 80 dagar under ett normalår.

Arbete pågår kontinuerligt med utveckling av områden och platser för rekreation. Ett exempel är stadsdelparken i Nántuna som färdigställdes i juni. Parken har förstärkts som mötesplats, sittplatserna har setts över och den är tillgängligare med fallvänliga material. Parken har brandbilstema och kallas Brandbilsparken. Andra exempel är ombyggnationen av Fredriksbergsparken i Ekeby/Flogsta och Bärumparken i Flogsta. I samband med det utökades Fredriksbergsparken med ett utegym.

Kommunen samverkar med förenings- och näringsliv för att främja tillgång till jämställda, trygga och inkluderande idrotts- och fritidsaktiviteter är för alla.

Indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Tabell 12 Indikatorer avseende attraktiv kommun.

Attraktiv kommun	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Medborgare med en positiv helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på, andel	64	94			Öka	

Nationell och internationell samverkan

Varumärkesarbete för Uppsalas platsvarumärke har som mål att stärka Uppsalas attraktivitet nationellt och internationellt. Det sker bland annat genom internationell marknadsföring och närvaro på internationella mässor. Internationella besöksgrupper kan ta del av Uppsalas utveckling i Uppsalorummet i stadshuset. Arbetet med en ansökan om att bli europeisk kulturhuvudstad 2029 lyfter frågan om samverkan med det privata näringslivet högt på agendan.

Uppsala kommun samarbetar sedan flera år tillbaka med Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle (STUNS), Uppsala universitet och näringslivet för att driva gemensamma projekt och erbjuda testbäddar för forskningsprojekt.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 12: Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2026 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Uppdrag 13: Utveckla arbetet med medborgarbudget i staden och landsbygderna för att stärka invånarnas delaktighet i utvecklingen av sitt närområde.

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2025 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Hållbar stads- och landsbygdsutveckling

Under 2023 utvärderas det pilotprojekt för medborgarbudget som genomförts på landsbygderna i Uppsala kommun. Därefter fortsätter planeringen med att genomföra medborgarbudget på landsbygden som en ordinarie verksamhet. Testverksamhet med medborgarbudget i två utvalda stadsdelar planeras 2024.

Uppsnack är ytterligare ett dialogkoncept som tagits fram för att öka delaktigheten i Uppsala kommuns samhällsbygge. Uppsnack arrangerar dialoger och minimässor på olika platser i Uppsala kommun. Där kan de som bor och verkar i ett område möta flera av kommunens verksamheter samtidigt. Under året är Uppsnack på turné och har bland annat besökt Bälinge/Lövstalöt, Björklinge, Oxsätra, Sävja, Stavröta och Knutby. Resultat från dialogerna tas om hand som underlag för fortsatta tätortsstudier inom ramen för översiktsplaneringen.

Ett kontinuerligt arbete pågår med att involvera barn och unga i planeringen av stads- och landsbygdsutveckling. Exempelvis har skolor bjudits in att delta i dialoger som kommunen haft i flera av tätorterna. Elever från gymnasiet har även bjudits in att reflektera tillsammans med tjänstepersoner i arbetet med revidering av kommunens översiktsplan. Elever har även visat upp sina projekt om innerstadens utveckling.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 14: Dialogen med invånare, näringsliv och organisationer ska påbörjas redan i tidiga skeden av samhällsbyggandet på landsbygder, i tätorter och i staden.

Berörda: KS och PBN | Beräknat slutår: 2025 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Tabell 13 Indikatorer avseende samhällsbyggnad.

Samhällsbyggnad	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Färdigställda flerbostadshus och småhus	2226	1234	2 088		2000	
Medborgare med positiv bedömning av gång- och cykelvägar (utbud, trafiksäkerhet, skötsel, snöröjning)		80			Öka	74
Medborgare med positiv bedömning av skötsel av gator och vägar (inkl. snöröjning)		72			Öka	63

Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen

Målbekrivning Mål och budget 2023–2025

Det är nu klimatmålen ska nås. Uppsala ska vara världsledande i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat. Kommunen tar ansvar och motverkar klimatförändringarna genom omställning till klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050. Det ställer krav på kraftfulla insatser inom bland annat transporter, byggande, energi och livsmedel. Samtidigt ökas takten i anpassningar för ett förändrat klimat, inte minst med avseende på nederbördseffekter.

Effekterna av klimatförändringarna i världen blir allt tydligare. Uppsala har i dag en klimatpåverkan som är flera gånger större än vad som är hållbart ur ett globalt perspektiv och mer behöver göras för att nå klimatmålen. Utsläppen ska minska med 10–14 procent per år i kommunen för att ligga i linje med Parisavtalet. Kommunen ska aktivera en koldioxidbudget för den egna verksamheten, och för kommunen som geografiskt område, i syfte att löpande kunna följa upp och vidta åtgärder som minskar kommunens påverkan.

Mer ska göras för att skydda värdefull natur, skydda grund- och dricksvatten, säkerställa ekosystem och gynnsam bevarandestatus för hotade arter samt för att bevara, utveckla och stärka ekologiska samband i landskapet. Livsmiljöer för olika arter ska utvecklas och nyskapas i syfte att stärka den biologiska mångfalden i stadsmiljö och på landsbygd. Fler naturreservat ska bildas och kompensatoriska naturvårdsåtgärder utföras vid markexploateringar. Luft- och livskvalitet ska förbättras i stadskärnan för att värna verksamheter och boende i city.

Kommunens ska samtidigt skapa förutsättningar för alla invånare, verksamheter och företags möjlighet att ställa om till det nya, attraktiva, klimatomställda livet. Fler laddstationer för elfordon ska byggas samtidigt som utbyggnad av gång- och cykelvägar. Stadsmiljön ska förbättras bland annat genom att genomfartstrafiken minskar i syfte att nå en bättre luftkvalitet, ökad tillgänglighet och lägre klimatutsläpp. En stor utmaning för att nå utsläppsmålen är att minska klimatpåverkan av konsumtion och långväga resande, något som kommunen kommer att arbeta vidare med. Innovativa sätt att öka återbrukandet i samhället behöver utvecklas.

Det behövs samhällsförändringar som kräver nya sätt att leda och arbeta för att möta klimatutmaningarna. Därför är innovation centrala i klimatarbetet. Miljö- och klimatdriven verksamhets- och affärsutveckling genomförs via breda samarbeten, bland annat inom Uppsala klimatprotokoll.

Stora satsningar ska göras på en energiförsörjning som bidrar till ett klimatpositivt samhälle, på att ställa klimatkrav vid upphandling och inköp, fortsatt utbyggnad av solenergi, kretsloppslösningar, utfasning av fossila plaster, ekologiskt hållbart jordbruk och att säkra ett hållbart och klimatanpassat byggande. Kommunen ska fullfölja arbetet med att montera solceller på alla kommunala fastigheter där så är möjligt senast 2025.

Fokusmålet bedöms bli delvis uppfyllt vid årets slut. Arbetet med kommunfullmäktiges uppdrag pågår men utsläppen av koldioxid minskar inte i den takt som krävs för att Uppsala ska vara klimatneutralt 2030. Under de senaste åren har arbetet för att nå klimatmålen förstärkts. Kommunen arbetar både med att minska klimatpåverkan inom sina egna verksamheter och tillsammans med andra för att nå en samhällseffekt.

Klimatanpassning

Ett arbete för att minska risken för översvämningar bedrivs i projektform. Projektet som pågått sedan 2020 bedöms vara klart under året och då sammanställs en rapport över det underlag som tagits fram. Underlaget omfattar en skyfallskartering, en strukturplan med konsekvensanalys samt förslag på riskförebyggande åtgärder. Rapportens analyser och rekommendationer behöver sedan tas omhand i kommunens översiktsplanering, plan och byggprocess, klimatanpassningsarbete samt inom verksamheternas arbete med krisberedskap.

Hållbar och mer effektiv energianvändning

Kommunen arbetar med att integrera hållbarhetsperspektiv i sin verksamhet, planering och sänkning av elkonsumention. Fokus ligger på energieffektivisering, användning av hållbara material och minimering av resursanvändning vid om- och nybyggnation.

Inom kommunen görs flera investeringar inom förnybar energiproduktion, inom solpaneler och även inom möjligheten till att använda vätgasfordon. Inom förnybar produktion lanseras bland annat en kunskapsbank för solenergiinstallationer som ett konkret stöd till kommunala verksamheter. En utredning har även påbörjats kring förutsättningar för ökad installation av solenergi i det kommungeografiska området.

Indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Tabell 14 Indikatorer avseende hållbar och effektiv energianvändning

Indikator	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Solenergi – installerad effekt (MW), kommungeografisk	25,5	41,7	52,1		2030: 100	

Stärkt kapacitet för klimatomställning

Uppsala kommun arbetar med en rad digitala verktyg för planering, modellering, beräkning och visualisering. Detta som ett stöd i genomförandet av klimatomställningen. Inom samhällsbyggnadsprocessen har en kartläggning av klimatpåverkan i processens olika delar genomförts och ett projekt har påbörjats för att kunna visualisera koldioxidbudgetar i ett kartverktyg. I arbetet med stadsdelen Rosendal har Uppsala kommun initierat ett tävlingsupplägg för markanvisning med syfte att minimera klimatpåverkan.

Uppsala bygglogistikcentrum har kompletterats med en tjänst för nytt överblivet byggmaterial och i Ulleråker demonteras två byggnader med ambitionen att allt brukbart material ska återanvändas. Arbetet med att utveckla kommunens interna återbrukssystem för möbler och andra produkter fortsätter enligt plan.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 15: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2025 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Tabell 15 Indikatorer avseende stärkt kapacitet för klimatomställning

Indikator	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Medborgare med positiv helhetsuppfattning om kommunens klimat och miljöarbete, andel		69,8			Öka	
Utsläpp av växthusgaser, kommungeografiskt, CO2ekvivalenter, absoluta tal	884 (prel.)	895 (prel.)			Minska 10-14 % per år	
Utsläpp av växthusgaser, kommungeografiskt, ton CO2ekvivalenter per invånare	3,8 (prel.)	3,8 (prel.)			Minska	

En hållbar mobilitet

Det finns i dagsläget en koncernövergripande arbetsgrupp kring laddinfrastruktur. Lämpliga platser för snabbaddare har identifierats och kartlagts översiktligt under våren 2023. Syftet är att underlätta för kommersiella aktörer att etablera snabbaddare för lätta fordon.

Arbete pågår för att främja hållbara transportalternativ som kollektivtrafik, cykling och gång. Pendlarparkeringar utvecklas och det arbetas med att minska transporter med bil inom kommunen.

Anpassningar inom miljövänliga fordonsalternativ bidrar till att minska klimatpåverkan. Arbete pågår med att ta fram en vägledning för tjänstepersoner som stöd vid inköp av nya fordon till kommunen. Det är ett sätt att utbilda och uppmuntra anställda att välja hållbara transportalternativ.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 16: Snabba på utbyggnaden av infrastruktur för el-laddning och andra hållbara drivmedel.

Berörda: KS, GSN, PBN, UPAB, SKOL, UHEM, UKAF och UVA | Beräknat slutår: 2025 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Tabell 16 Indikatorer avseende hållbar mobilitet

Indikator	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Andel förnybara drivmedel, egna personbilar/lätta lastbilar, kommunorganisatoriskt	77	89	91		100	
Cykel som färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun, andel	26	25			2030:50	
Cykel som färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala tätort, andel	36	34			2030:50	

Ren luft och giftfri miljö

Arbete pågår för att förbättra vattenmiljöer och skydda grundvattnet, för giftfria och slutna kretslopp, för ett hållbart samhällsbyggande samt för att minska växthusgasutsläpp. Detta görs genom att bedriva tillsyn och prövning enligt

miljöbalken bland annat gällande miljöfarliga verksamheter, förorenade områden, fluorerade växthusgaser, luftkvalitet, strandskydd, naturreservat samt enskilda avlopp.

Flera olika forskningsprojekt pågår. Bland annat pågår projekt som avser bättre mätning och uppföljning av metan- och lustgasutsläpp från reningsverk och slamlager. Andra forskningsprojekt inkluderar användning av schaktfria metoder där det är lämpligt för att minska utsläppen av växthusgaser i samband med anläggningsarbeten.

Utfasningen av fossila plastprodukter inom flera verksamheter fortsätter. Besöken hos återbruket och elektronikåtervinningen har fortsatt att öka i jämförelse med tidigare år. Verksamheterna möjliggör för Uppsala och dessa invånare att bidra till klimatomställningen genom minskade utsläpp och ökad återanvändning.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 17: Främja möjligheterna till stads- och byodling samt utreda förutsättningarna för en lokalt förankrad livsmedelsförsörjning som bidrar till cirkulära flöden och stärker Uppsalas krisberedskap.

Berörda: KS, PBN, GSN, UVA och UHEM | Beräknat slutår: 2025 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Tabell 17 Indikatorer avseende ren luft och giftfri miljö

Indikator	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Antal tillfällen som mätningar överskrider normvärde för partiklar kväveoxid (avser mätpunkt i centrala staden)	2	2			Minska	
Antal tillfällen som mätningar överskrider normvärde för partiklar PM10 (avser mätpunkt i centrala staden)	6	4			Minska	
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel	52	54	54		100	

Skydd av natur och ekosystem och säkrad vattenförsörjning

En modell för naturhänsyn och ekologisk kompensation vid förändrad markanvändning är under uppbyggnad. Modellen kommer på sikt att leda till att stadsbyggandet minimerar förlusten av naturvärden.

Arbete med en kartberättelse om ekosystemtjänster har pågått under våren 2023. Det ska användas för att tillvarata eller förstärka viktiga ekosystemtjänster i planprocessen samt inom drift- och förvaltning. På så vis kan exempelvis klimatrelaterade risker minska och tillgången till natur för rekreation säkras.

Gröna och blå kärnor och stråk är viktiga i staden och i tätorterna för att säkra och stärka biologisk mångfald, rekreation och andra ekosystemtjänster. En analys av invånares tillgång till parker, natur och andra grönområden i stad och tätorter pågår. Det pågår också en kartläggning av lugna och tysta områden kopplat till rekreation i tätort och större naturområden i kommunen samt en revidering av kartläggning av krontäckningen i staden.

Arbete pågår för att förbättra vattenkvaliteten i både ytvatten (sjöar och vattendrag) och grundvatten. Det pågår en revidering av lokalt åtgärdsunderlag för Fyrisåns huvudfåra. Revideringen tar fram förslag på åtgärder för förbättringar inom vattendraget. För att minska riskerna för försämrad grundvattenkvalitet tas en åtgärdsplan fram för befintliga bebyggelseområden.

Uppdrag i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 18: Motverka förluster av biologisk mångfald och skydda hotade arter genom sammanhängande livsmiljöer för växter och djur.

Berörda: KS, GSN och PBN | Beräknat slutår: 2025 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Uppdrag 19: Utveckla arbetet för att säkerställa god tillgång till natur och parker i stad och tätorter.

Berörda: KS, GSN och PBN | Beräknat slutår: 2025 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Målbekrivning Mål och budget 2023–2025

I Uppsala kommun är trygghet en rättighet för alla och ingen ska begränsas av otrygghet eller oro att utsättas för brott. Uppsala ska upplevas som en trygg kommun att verka och leva i. Uppsala ska inte ha någon utsatt stadsdel. Uppsala kommuns arbete med trygghet, säkerhet och att förebygga brott är till för att skydda människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet, egendom, demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter. Ett starkt områdesarbete förebygger och förhindrar social oro. Insatser för att bekämpa kriminaliteten kombineras med förebyggande åtgärder som ger resultat. Kommunen ska fortsätta att utveckla samarbetet med polisen för ökad trygghet.

Kommunens verksamhet har jämlikhet, mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet och rättvisa som utgångspunkt. Kommunen stärker förutsättningarna för alla människor i alla delar av samhället. Alla ska erbjudas en livsmiljö där de kan växa, utvecklas och må bra oavsett individuella förutsättningar. Alla ska känna sig välkomna och inkluderade i kommunens verksamheter och kunna lita på att få det stöd de behöver av samhället. All utveckling ska ske med särskild hänsyn till människor och områden som har sämst socioekonomiska förutsättningar. De som står längst utanför idag ska prioriteras.

Uppsala är en öppen, jämställd och solidarisk kommun som berikas av mångfald och tar ansvar för integrationen. Klyftorna mellan människor och områden ska minska och där är jämställdhetsarbetet särskilt viktigt. Livsvillkoren ska vara lika goda oavsett var i kommunen man växer upp och lever. Kompensatoriska insatser kan krävas för att uppnå det.

I Uppsala ska barn och unga ha en god och trygg uppväxtmiljö som präglas av framtidstro och samhörighet. Att investera i barns utveckling är en av de viktigaste vägarna till social hållbarhet och minskade skillnader i hälsa och utbildning. Barnets bästa ska alltid sättas i främsta rummet. Barnperspektivet ska genomsyra stadsplaneringen. Välfärd och god folkhälsa ska bygga ett hållbart Uppsala.

Alla barn ska kunna se sina föräldrar gå till jobbet. En lyckad integration leder till att fler arbetar. Kommunen ska satsa på att säkerställa att fler som idag står långt från arbetsmarknaden kommer in i arbete.

Boendesegregationen måste brytas. Kommunen kommer svara mot de utmaningar som finns på bostadsmarknaden. Många av Uppsalas hushåll har en osäker boendesituation eller är trångbodda och riskerar att drabbas av ökande priser på el och värme. Behoven av bostäder med lägre boendekostnad är stora och kommunen behöver stärka arbetet för att säkra boendevillkoren.

Kommunen ska ha en god krisberedskap för att kunna hantera olika sorters samhällsstörningar och förmågan till civilt försvar ska stärkas.

Fokusmålet bedöms bli delvist uppfyllt vid årets slut. Kommunen arbetar brett med trygghet och säkerhet i samverkan med många andra aktörer.

Samverkan är en förutsättning för att kommunen ska nå önskad effekt av de gemensamma insatserna. Insatser genomförs löpande och effekterna utvärderas men de förväntade effekterna har inte uppnåtts.

En trygg och säker kommun

Kommunens trygghetsskapande arbete utgår från metoden Effektiv samordning för trygghet (EST). Idag finns det cirka 250 rapportörer som bidrar till att skapa en gemensam lägesbild över tryggheten på olika platser som underlag för planering av insatser. Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet kring resecentrum fortgår inom ramarna för medborgarlöfte resecentrum. Under hösten kommer en uppföljande medborgardialog genomföras vid resecentrum tillsammans med polisen.

Uppsala kommun deltar i regeringsuppdraget Municipal. Projektet rör den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet och syftar till att hjälpa kommunerna närma sig myndigheternas arbetssätt. Under året har även fokus lagts på att stärka kommunens arbete för att stötta äldre för att förebygga bedrägerier.

Kommunen fortsätter att samverka med polisen med fokus på ett kunskapsbaserat arbetssätt kring våld i nära relation. För att bidra till ökad kunskap och agerande mot våld i nära relation genomför Uppsalahem kompetenshöjande insatser och tar fram medarbetarrutiner och kommunikationsmaterial till hyresgäster. Arbetet görs i samverkan med bland annat Uppsala Kvinnojour och Barnombudet i Uppsala län.

Uppsala kommun är sedan våren 2023 medlemmar i föreningarna Platssamverkan Gottsunda Valsätra respektive Platssamverkan Gränby Kvarngärdet. Båda föreningarna har som övergripande syfte att främja trivsel, trygghet och attraktivitet. I Gottsundaområdet sker aktiviteter i pilotverksamheten Återfika. Verksamheten syftar till att skapa ökad aktivitet i området och därigenom trivsel och trygghet. Inriktningen är även att stärka boende och lokalt verksamma genom att vara en arena där förslag och initiativ kan prövas och utvecklas.

Uppsalahems områdesvärdar stärker tryggheten i bostadsområden genom närvaro utomhus på kvällstid i bland annat Gottsunda och Bäcklösa. Uppsalahem har under året även installerat trygghetssensorer i flera fastigheter och genomfört trygghetsvandringar. Den upplevda tryggheten hos hyresgästerna mäts genom ett trygghetsindex som under året har ökat från 80 till 82 procent.

En detaljplan har antagits för del av kvarteret Tegelpannan som möjliggör för en ny badanläggning på norra Gränbyfältet. Planen syftar även till att öka säkerheten i området genom att skapa mer aktivitet dygnet runt och anger riktlinjer för hur Gränbyfältets utveckling kan förbättra säkerheten i de omgivande områdena.

Trafiksäkerheten har förbättrats på olika sätt under året. En ny gång- och cykelbana mellan Berthåga och Stenhagen centrum har stärkt säkerheten för gående och cyklister. Den nya banan gör att det nu går att cykla trafiksäkert mellan Vänge och centrala Uppsala. För att bidra till sänkta hastigheter har hastighetsgränser setts över och tre så kallade snällgupp byggts. Så kallade sinusplattor har installerats som anger gångvägens riktning vilket gör att det blir lättare att följa gångvägen för synskadade.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 20: Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2025 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Uppdrag 21: Implementera Business Improvement District (BID) och testa nya koncept och innovativa arbetsätt för ett aktivt områdesarbete.

Berörda: KS, AMN, GSN, KTN, UHEM och UKAF | Beräknat slutår: 2023 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Tabell 18 Indikatorer avseende trygghet och säkerhet

Trygghet och säkerhet	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Medborgare med upplevd trygghet, andel (mörkt ute, oro inbrott, oro våldsbrott)	0	74			Öka	69
Andel som alltid känner sig trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, årskurs 7, 9 och årskurs 2 gymnasiet	0	47			Öka	
Andel som känner sig trygga i skolan, grundskola, kommunala skolor	92	93	93		Öka	
Anmälda brott om grov kvinnofridskränkning, antal/100 000 invånare	22	19	52		Minska	10
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus i nära relation med offret i kommunen, antal/100 000 invånare	71	76	71		Minska	122

Jämlika livsvillkor och folkhälsa

Kommunen samverkar med bland annat Region Uppsala med förebyggande och samordnade insatser för att förbättra förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet för bland annat äldre och funktionsnedsatta.

Arbetet med psykisk hälsa i alla åldrar utvecklas kontinuerligt inom områdena hälsa, omsorg, skola, fritid och samhällsbyggande. Insatser görs bland annat för att motverka ofrivillig ensamhet och isolering, hot och våld samt missbruk. Tidiga insatser gentemot barn och unga är ett prioriterat område. I det suicidpreventiva arbetet samverkar kommunen med civilsamhället, brukarrörelsen, Region Uppsala och länets kommuner. Bland annat pågår implementering av en länsöverskridande metod för händelseanalys i samverkan vid suicid hos barn under 18 år.

För att stötta utsatta grupper i samhället har socialnämnden infört uppsökande team som arbetar med invånare i akut hemlöshet och med att förbygga prostitution och människohandel. Teamen kartlägger för att bättre förstå problemens omfattning och säkerställer att Uppsalas invånare har rätt information och erbjuds det stöd de har rätt till. Implementering pågår även av Bostad först som innebär att hemlösa erbjuds hjälp med egen bostad och stödinsatser för att klara av att bo kvar i bostaden. Arbetet sker i samarbete med Uppsala Stadsmission.

Den öppna verksamhet som erbjuds på kommunens utbildnings- och jobbcenter fortsätter att utvecklas. Under hösten startar projekten Familjefokus Bäcklösa och Kvinna Hälsa Arbete som båda syftar till att stärka områdesnärvaro och tillgängliggöra insatser med särskilt fokus på utrikes födda kvinnor boende i Bäcklösa och Gottsundaområdet.

För att säkerställa att idrotts- och fritidsaktiviteter är tillgängliga för alla finns information och utbildningar riktat till personer med neuropsykologiska funktionsnedsättningar (NPF) och deras anhöriga och föreningar framtaget. Under våren 2023 har även en uppsökande verksamhet startat med hälsoambassadörer som är ungdomar ur målgruppen NPF.

Flera insatser görs för att säkerställa en god tillgänglighet till kommunens olika anläggningar. Bland annat har Stadsteaterns publikfoajé nyligen renoverats och gjorts mer tillgänglig. Även till exempel parkeringsanläggningar och idrotts- och fritidsanläggningar tillgänglighetsanpassats. I Gottsundabadet erbjuds besökare ett flex-omklädningsrum för personer med funktionshinder, HBTQ-personer och andra med behov av avskild omklädning.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 24: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2025 | **Uppdraget pågår enligt plan**

Tabell 19 Indikatorer avseende folkhälsa

Folkhälsa	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra, årskurs 7, 9 och årskurs 2 gymnasiet, andel		70	71		Öka	
Ungdomar som aldrig använt narkotika, årskurs 7, 9 och årskurs 2 gymnasiet, andel		92			Öka	

Snabb och jämställd integration och bostäder för alla

Kommunen arbetar brett för att bryta segregationens bakomliggande orsaker samt med ett kompensatoriskt perspektiv för att mildra dess negativa effekter och främja mer jämlika livsmiljöer samt en god bostadsförsörjning. Nyanlända deltar i Arbetsförmedlingens etableringsprogram och får kompletterande stöd från kommunala arbetsmarknadsinsatser. Olika insatser genomförs för exempelvis ökad blandning av bostäder, lokalisering av offentlig service och kommersiell verksamhet samt andra målpunkter och mötesplatser. Arbeta pågår med att få till mer långvariga bostadslösningar åt flyktingar från Ukraina.

I augusti startade projektet Kvinna Hälsa Arbeta där utbildnings- och jobbcoacher samarbetar med hälsopedagog med målet att fler utrikes födda kvinnor med kort tidigare utbildning ska nå egen försörjning.

För att social hållbarhet bättre ska kunna nå ökat genomslag pågår ett arbete med att utveckla ett övergripande ramverk. Utöver ett ramverk utvecklas också det sociala hållbarhetsperspektivet i verksamhetsnära arbete inom områdesplanering, detaljplanering, bygglov, genomförande samt investering och förvaltning av offentlig plats. För att säkerställa helhetsperspektiv i planeringen utvecklas arbetet med stadsformsanalyser, det vill säga att analysera bebyggelsestrukturens förutsättningar.

Kunskap om de socioekonomiskt utsatta områdena utgör en grundförutsättning för att forma en inkluderande och tillgänglig idrotts- och fritidsmiljö som är till gagn för alla medborgare oavsett bostadsområde, individuella förutsättningar och ekonomiska resurser.

Mål och åtgärder för allas rätt till en god bostad och en god boendemiljö finns i programmet Bostad för alla. De senaste fem åren har antalet färdigställda bostäder i genomsnitt uppnått drygt 2 000 bostäder per år, varav nästan hälften utgjort hyresrätter och tio procent småhus. Vid årsskiftet hade drygt 1 300 hyresrätter och studentbostäder tillkommit med en relativt lägre hyra. Samtliga nyproducerade bostäder inom kommunens egna hyresbestånd är tillgänglighetsanpassade.

Kommunen har aktivt arbetat för att bredda utbudet av bostäder och få in nya boendekoncept. Det sker bland annat genom deltagande i ett forskningsprojekt om delningsboende. Delningsboende kan minska ofrivillig ensamhet. Projektet undersökte om den bostadsformen kunde vara ett bra alternativ för de äldre som söker gemenskap och ett boende med god tillgänglighet.

För de hushåll som har sämre ekonomiska förutsättningar eller få ködagar är det svårt att finna ett boende som passar livssituationen. Arbeta för att få till fler prisrimliga bostäder och att bättre nyttja befintliga bostäder pågår liksom att få till fler marknära bostäder för att möta efterfrågan. För att möta det ökade antalet äldre personer sker ett utvecklingsarbete för att få till fler bostäder som attraherar äldre att kunna bo bra.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 22: Förebygg och bryt segregationen och skapa förutsättningar för fler bostäder med låg boendekostnad.

Berörda: KS, AMN, GSN, IFN, KTN, OSN, PBN, SCN, UBN, ÄLN, UHEM, SKOL, UKAF och UBF | Beräknat slutår: 2025 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Uppdrag 23: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2025 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Tabell 20 Indikatorer avseende bostadsförsörjning.

Bostadsförsörjning	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Andel av Uppsalahems ABs nyuthyrning som kommunen hyrt ut i andra hand till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand	0,04	0,03	0,02			
Andel av Uppsalahem ABs nyuthyrning som kommunen hyrt ut i andra hand till personer som omfattas av bosättningslagen	0,09	0,06	0,04			

En bra start i livet

Antal barn som ingår i hushåll med ekonomiskt bistånd har stadigt minskat sedan 2020. Minskningen är dock inte lika tydlig för ensamstående kvinnor med barn som för barnfamiljer med två vuxna.

Målgruppen för ungdomssamtal inom socialtjänst - ekonomiskt bistånd har breddats och fler samtal har genomförts under första halvåret 2023 jämfört med helåret 2022. Kommunen stöttar också ideell sektor i deras arbete med att erbjuda unga vuxna en meningsfull tillvaro och sysselsättning.

Implementeringen och utvecklingen av samarbetsinsatser mellan olika delar i kommunen fortsätter. Dessa insatser inkluderar användningen av olika metoder såsom Samordnad, Planering av Insatser och Stöd (SPIS) och Samordnat individuellt stöd (SIP). Den nya metoden SPIS har utvecklats för att lösa individärenden med gott

resultat. Kommunen arbetar också med att ge stöd till föräldrar med boendestöd för att möjliggöra att barnen ska kunna bo kvar hemma.

Kostnadsfria sommaraktiviteter har erbjudits till barn och unga i kommunala bostadsområden. Aktiviteterna har haft ett jämt deltagande från tjejer och killar.

I den antagna detaljplanen för Flogstaskolan har fokus varit att främja den sociala infrastrukturen i västra Uppsala. Det handlar om att skapa bättre förutsättningar och lärmiljöer för barnen och barnperspektivet har särskilt beaktats under hela processen.

Arbetet pågår med att ta fram kommunövergripande riktlinjer för hämta- och lämna funktioner för nya och befintliga skolor och förskolor. Den förväntas bidra till ökad trafiksäkerhet runt skolor och förskolor vilket bidrar till att fler barn går och cyklar dit.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 25: Utveckla samverkan för att säkerställa rätt insatser till barn och unga i behov av stöd.

Berörda: UBN, SCN och OSN | Beräknat slutår: 2023 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Uppdrag 26: Förbättra trafiksäkerheten för barn och unga vid förskolor, skolor, och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet.

Berörda: GSN, UBN, KS, SKOL, UKAF, KTN, IFN och PBN | Beräknat slutår: 2025 | [Uppdraget pågår enligt plan](#)

Tabell 21 Indikatorer avseende jämlika livsvillkor och folkhälsa.

Jämlika livsvillkor	2020	2021	2022	2023	Mål	R9
Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 invånare	4,3	7,6	5,4		Minska	
Deltagande i fritidsklubb, andel inskrivna av barn 10–12 år	31	28			Öka	

Krisberedskap och civilt försvar

Arbetet med planering för civilt försvar pågår och uppdraget omhändertas främst inom de verksamheter som har samhällsviktig verksamhet. De flesta förvaltningar och bolag har redovisat sina arbeten med, och förslag till, krigsorganisation och en disponibilitetskontroll över all personal inom kommunen är genomförd. Kontrollen är gjord för att kontrollera vilka medarbetare som är tillgängliga för krigsplacering i kommunens verksamheter under höjd beredskap.

Samverkan med Försvarsmakten och andra centrala myndigheter har utökats. En särskild utbildning för kommunstyrelsen om deras roll som krisledningsnämnd och under höjd beredskap är genomförd.

Kommunen har etablerat en Totalförsvarssamverkan med Försvarsmakten (F16 samt 21. Hemvärnsbataljonen). Kommunen har även samverkat med myndigheter, inom det geografiska området, i frågor rörande Totalförsvaret.

Arbetet med att starta upp en kommunal Frivillig resursgrupp (FRG) pågår och utbildning samt övningar sker under hösten.

Länsstyrelsen Uppsala har beslutat att Gränby och Bäcklösa vattenverk ska utgöra skyddsobjekt enligt skyddslagen (2010:305). Detta är ett led i att förstärka skyddet för verksamheten mot sabotage, terroristbrott, spioneri och grovt rån.

Uppdrag och indikatorer i Mål och budget 2023–2025

Uppdrag 27: Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2026 | **Uppdraget pågår enligt plan**

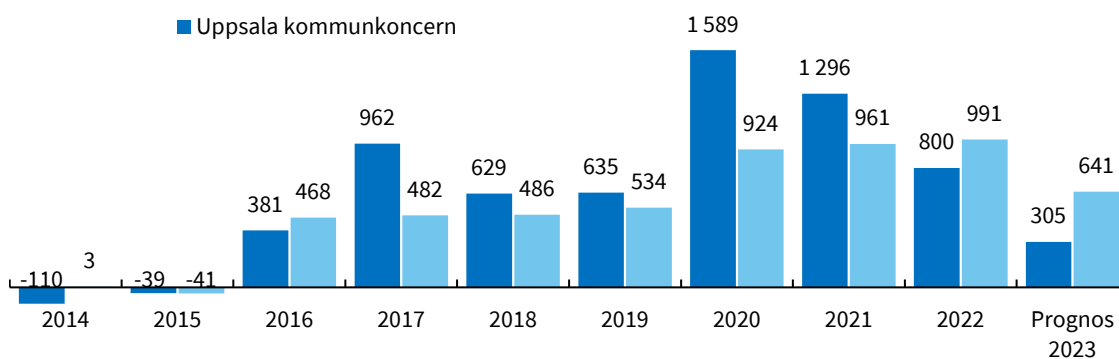
Ekonomisk översikt

Kommunkoncernens ekonomiska ställning

Det ekonomiska resultatet för kommunkoncernen för perioden januari till augusti är 409 (1 239) miljoner kronor, 226 (980) miljoner kronor för verksamhet i förvaltningsform och 218 (265) miljoner kronor för Uppsala stadshuskoncern. I resultatet ingår kommunkoncernelimineringar om sammanlagt -34 miljoner kronor.

För verksamhetsåret 2023 prognostiseras ett resultat före skatt om 305 (800) miljoner kronor för kommunkoncernen. Det prognostiserade resultatet inrymmer jämförelsestörande poster som påverkat resultatet negativt om sammanlagt 282 miljoner kronor inom kommunen och elimineringar om -119 miljoner kronor och jämförelsestörande poster om 18 miljoner kronor inom Uppsala stadshuskoncern.

Resultat (mnkr)

Figur 7 Diagram kommunkoncernens resultat

Uppsala stadshuskoncern prognostiserar ett resultat före skatt på 179 (287) miljoner kronor. I resultatet ingår jämförelsestörande poster i form av utrangeringar på 15 miljoner kronor samt några övriga poster på sammanlagt 3 miljoner kronor. Rensat för dessa poster är det prognostiserade resultatet för året 197 (287) miljoner kronor, vilket är 26 miljoner kronor högre än budget.

Den höga inflationen samt höjda marknadsräntor ökar fastighets-, drifts- och räntekostnaderna mer än vad som budgeterades för året. Kostnaderna är även betydligt högre än tidigare år. Samtidigt väntas intäkterna bli högre än budgeterat till följd av KPI-uppräknning på lokalhyror, erhållt produktionsstöd för biogas, erhållna försäkringsersättningar och volymökning för parkeringsavgifter och bostadsförmedling. Det rådande marknadsläget medför en stor osäkerhet kring prognostiserade intäkter såväl som kostnader.

Tabell 22. Resultat per bolag, utfall per augusti och prognos.

Resultat efter finansiella poster						
	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos	Budget	Avvikelse
Belopp i miljoner kronor	2023 - 08	2023 - 08		2023	2023	
Uppsala stadshus AB	62	-18	80	77	-2	78
Uppsala stadshus holding AB	1	0	1	1	0	0
Uppsala stadshus holding 2 AB	1	0	1	1	1	0
Destination Uppsala AB	5	2	3	1	0	0
Uppsalahem AB	183	145	38	211	207	3
Uppsala bostadsförmedling AB	2	1	1	1	0	1
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	5	-4	9	-7	-8	1
Uppsala kommuns fastighets AB	0	2	-2	0	2	-2
Uppsala kommun skolfastigheter AB	80	60	20	69	69	1
Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB	16	12	4	16	15	1
Uppsala konsert och kongress AB	-29	-28	-1	-40	-34	-6
Uppsala parkering AB	24	15	9	34	25	10
Uppsala stadsteater AB	-50	-50	0	-78	-77	-1
Uppsala vatten och avfall AB	7	2	5	11	7	4
Koncernelimineringar	-89	-10	-79	-119	-39	-81
Resultat efter finansiella poster	218	130	88	179	168	11
<i>Resultat i procent av omsättningen</i>	8%	5%		4%	4%	
Jämförelsestörande poster	17	1	15	18	2	16
Resultat efter finansiella poster exkl. jämförelsestörande poster	235	131	103	197	170	26
<i>Resultat i procent av omsättningen</i>	9%	5%		5%	4%	

Alla bolag utom två prognostiserar ett resultat som är i nivå med eller högre än kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav. Uppsala konsert och kongress AB:s resultat för året uppskattas understiga resultatkravet med 6 miljoner kronor. Bolagets verksamhet har drabbats hårt av ändrat kundbeteende efter pandemin och rådande konjunktur. Det är framför allt intäkterna inom mötesverksamheten som inte kommer upp i de budgeterade volymerna. Trots vidtagna åtgärder för att öka intäkterna och begränsa kostnaderna har marknadsförutsättningarna förändrats så väsentligt att resultatkravet inte kommer kunna uppnås i år. Uppsala kommuns fastighets AB:s prognos är 2 miljoner kronor lägre än resultatkravet. Resultatet är påverkat av ej budgeterade kostnader kopplat till de fastighetsförsäljningar bolaget genomförde under förra året. Bolaget avyttrade samtliga tillgångar under 2022 och bedriver ingen operativ verksamhet från 1 januari 2023.

Tabell 23. Resultat per nämnd, utfall per augusti och prognos.

Resultat per nämnd, utfall jan-aug och prognos 2023					
Belopp i miljoner kronor	Resultat jan-aug 2023	Resultat jan-aug 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Resultat 2022
Utbildningsnämnden	195	237	0	17	90
Arbetsmarknadsnämnden	44	41	0	60	63
Socialnämnden	-13	7	0	0	15
Omsorgsnämnden	9	11	0	2	19
Äldrenämnden	24	-27	0	18	-9
Kulturnämnden	6	14	0	2	6
Idrotts- och fritidsnämnden	2	3	0	0	0
Gatu- och samhällsmiljönämnden	-30	-9	0	-34	-59
Plan och byggnadsnämnden	-12	13	0	0	4
Namngivningsnämnden	0	0	0	0	0
Räddningsnämnden	4	2	0	1	0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	2	4	0	0	0
Överförmyndarnämnden	0	0	0	0	1
Kommunstyrelsen (KS)	-471	58	0	-508	-245
<i>KS Kommunledningskontoret</i>	89	103	0	107	67
<i>KS Stadsbyggnadsförvaltningen</i>	-559	-45	0	-616	-313
Valnämnden	0	0	0	0	1
Kommunfullmäktige (KF)	0	-8	0	0	-14
Kommunrevision (KRN)	0	-4	0	0	-7
Finansförvaltningen	466	640	145	566	835
Totalt kommunen	226	980	145	124	701

För verksamhet i förvaltningsform prognostiseras ett samlat resultat om 124 (701) miljoner kronor, vilket motsvarar 0,8 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämnning. Justerat för jämförelsestörande poster uppgår resultatet till 406 (780) miljoner kronor, vilket motsvarar 2,6 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämnning.

Nämnderna exklusive kommunstyrelsen redovisade ett samlat resultat om 231 miljoner kronor för perioden januari till augusti. Periodens resultat för kommunstyrelsen uppgick till ett negativt resultat om 471 miljoner kronor och för finansförvaltningen till ett positivt resultat om 466 miljoner kronor. För kommunen i förvaltningsform uppgick periodens resultat till 226 miljoner kronor.

För helåret 2023 prognostiserar nämnderna exklusive kommunstyrelsen ett samlat överskott om 67 miljoner kronor medan kommunstyrelsen prognostiserar ett underskott om 508 miljoner kronor. Prognostiserat resultat för kommunstyrelsen fördelar sig på ett överskott om 107 miljoner kronor för kommunledningskontoret och ett underskott om 616 miljoner kronor för stadsbyggnadsförvaltningen. Utöver kommunstyrelsen prognostiserar gatu- och samhällsmiljönämnden ett underskott. Övriga nämnder prognostiserar en ekonomi i balans eller överskott. För finansförvaltningen prognostiseras ett helårsresultat på 566 miljoner kronor, merparten består av positiva budgetavvikelse i skatter och generella statsbidrag.

Inom kommunstyrelsen prognostiseras ett underskott om sammanlagt 616 miljoner kronor för stadsbyggnadsverksamheten där merparten, 430 miljoner kronor, avser kostnader för medfinansiering av Trafikverkets anläggningar avseende järnvägsplanen, en kostnad som tas när avtalen tecknas. Denna kostnad utgör emellertid en grund för att kommunen ska åberopa synnerliga skäl i det fall kommunen i förvaltningsform inte lyckas nå balanskravet för 2023. Vidare prognostiseras intäkter från försäljning av exploateringsfastigheter på totalt 66 miljoner kronor, jämfört med budgeterat 265 miljoner kronor. Detta beror av att det råder en recession på fastighetsmarknaden orsakad av den höga inflation och stigande räntor som påverkar såväl fastighetsbolagens finansieringsmöjligheter som hushållens betalningsförmåga. För kommunledningskontoret prognostiseras ett överskott om 107 miljoner kronor som delvis förklaras av ett överskott om 48 miljoner kronor huvudsakligen från försäljning av en fastighet och bostadsrätter samt från en förlikning som har slutreglerats. Därtill prognostiseras ett överskott om 20 miljoner kronor för IT-verksamheten.

För helåret prognostiserar gatu- och samhällsmiljönämnden ett underskott om 34 miljoner kronor. Underskottet förklaras av 13 miljoner kronor för vinterväghållning, 14 miljoner kronor för ej budgeterade projektkostnader avseende Tullgarnsbron och planskilda korsningar samt 13 miljoner kronor i ökade kostnader för färdtjänsttransporter. Avskrivningskostnaderna och de finansiella kostnaderna beräknas till totalt 20 miljoner kronor högre än budget. Samtidigt prognostiserar nämnden 16 miljoner kronor i högre externa intäkter än budgeterat. Nämnden har vidtagit resultatförstärkande åtgärder på motsvarande 18 miljoner kronor, bland annat vakanshållningar samt lägre tillsättning av visstidsanställningar under sommarperioden. Nämnden har därtill sänkt ambitionsnivån vad gäller renhållning, klottersanering, trafikplanering och vägunderhåll samt bromsat återplantering av träd och renovering av lekytor.

Utbildningsnämnden prognostiserar för helåret ett överskott om 17 miljoner kronor, där merparten finns inom grundskola och beror främst på att antalet elever prognostiseras bli cirka 200 färre än budgeterat. För gymnasieskolan prognostiseras underskott på sammanlagt 11 miljoner kronor som bland annat förklaras av fler elever i dyrare program, högre kostnader för elevresor samt högre kostnader bland annat för hyror, måltider och städ än budgeterat. Nämnden prognostiserar fler barn i förskola men färre elever i grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola jämfört med budget.

För helåret prognostiserar arbetsmarknadsnämnden ett överskott om 60 miljoner kronor, ett överskott som härrör från ekonomiskt bistånd och från kommunal vuxenutbildning. Överskottet inom ekonomiskt bistånd på 30 miljoner kronor beror på lägre behov av stöd än budgeterat delvis för att nämnden medvetet har satsat på tillgång till arbetsmarknadsanställningar, dels för att de nyanlända som kom under flyktingvågen efter 2015 i stor omfattning har etablerat sig på arbetsmarknaden. För kommunal vuxenutbildning prognostiserar nämnden ett överskott om 25 miljoner kronor vilket huvudsakligen beror på högre statsbidrag än beräknat i budget.

Det prognostiserade överskottet på 18 miljoner kronor för äldrenämnden förklaras dels av fortsatt lägre volymer inom hemtjänst, dels av högre intäkter från prestationsbaserade statsbidrag. Samtidigt räknar nämnden med en högre beläggningsgrad inom särskilt boende vilket har påverkat prognostiserat resultat negativt. Kostnaden för inhyrd legitimerad sjukvårdspersonal förväntas bli lägre än 2022 men högre än budget.

Omsorgsnämnden och kulturnämnden prognostiserar överskott om 2 miljoner kronor var i helårsresultat medan räddningsnämndens helårsresultat prognostiseras till drygt en miljon kronor. Hittills under året har omsorgsnämnden vidtagit resultatförstärkande åtgärder som har resulterat i minskade övertidskostnaderna och sjuklönekostnaderna med 1 respektive 2 miljoner kronor. Totalt förväntar sig nämnden minskade kostnader på drygt 6 miljoner kronor för helåret i minskade övertids- och sjuklönekostnader. Övriga nämnder prognostiserar för helåret en ekonomi i balans.

För finansförvaltningen prognostiseras för 2023 ett resultat om 566 miljoner kronor, att jämföras med budgeterat resultat om 145 miljoner kronor. Den senaste prognosen från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) indikerar att skatteintäkterna blir 186 miljoner kronor och de generella statsbidragen och utjämningen 212 miljoner kronor högre än beräknat i budgeter. Därutöver kommer finansförvaltningens resultat att stärkas med prestationsbaserade generella statsbidrag om 100 miljoner kronor som inte beaktades i föreliggande prognos.

Pensionskostnaderna beräknas uppgå totalt till 1 167 miljoner kronor, vilket är 6 miljoner kronor högre än budgeterat. Kostnaden för den förmånsbestämda avtalspensionen beräknas bli 108 miljoner kronor lägre än budget då en del av personalen övergått till AKAP-KR, det nya avtalet med avgiftsbestämd ålderspension. Den avgiftsbestämda pensionen beräknas därmed överstiga budget i stort sett med samma belopp. Sociala avgifter har minskat i prognosen med 15 miljoner kronor på grund av lägre lönesumma, men samtidigt har de blivit 29 miljoner kronor högre på grund av slopad ungdomsrabatt som ej budgeterats. De interna intäkterna från PO-pålägget understiger budget med 49 miljoner kronor, varav 20 miljoner kronor beror på att lönesumman beräknas bli lägre än budget. Resterande 29 miljoner kronor en konsekvens av den slopade ungdomsrabatten som inte beaktades när nivån på årets interna PO-pålägg fastställdes.

Finansnettot exklusive uppräknig av pensionsskulden beräknas bli 91 miljoner kronor högre än budget, bland annat för att 70 miljoner kronor i budgeterat aktieägartillskott till Uppsala stadshus AB inte resultatförs på finansförvaltningen och att budgeterad utdelning från stadshuskoncernen på 25 miljoner kronor inte förväntas realiseras. Räntenettot för utlåning till dotterbolagen beräknas bli 31 miljoner kronor högre än budget till följd av högre utlåning (högre utnyttjande av koncernkontot) och högre ränteläge än budgeterat. Intäkterna från internräntan beräknas bli 14 miljoner konor högre på grund av större investeringar än förväntat.

Hög inflation urholkar köpkraften

Svensk ekonomi klarade sig väl genom pandemin men sedan inledningen av 2022 präglas den i likhet med den globala ekonomin av hög inflation och penningpolitisk åtstramning. Den svenska arbetsmarknaden har dock hittills inte påverkats av åtstramningsåtgärderna. Detta har resulterat i en starkare skatteunderlagsutveckling nominellt än tidigare beräknat. Skatteunderlagstillväxten för riket förväntas uppgå till 4,9 procent under 2023. Den höga inflationen har dock urholkat skatteunderlagets köpkraft som beräknas falla med 2,0 procent. Inflationen medför högre priser och högre löner vilka har en direkt inverkan på kostnaderna för kommunens verksamhet. Därtill ökar pensionskostnaderna då den kommunala pensionsskulden värdesäkras mot inflation.

I SKR:s (Sveriges kommuner och regioner) prognos från augusti beräknas intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning för 2023 uppgå till 15 284 miljoner kronor, 13 440 miljoner kronor i skatteintäkter, 400 miljoner kronor i kommunal

fastighetsavgift och 1 444 miljoner kronor i generella statsbidrag och utjämning. Generella statsbidrag och utjämning omfattar dels intäkter om 565 miljoner kronor i generella statsbidrag, 1 887 miljoner kronor i inkomstutjämning och 14 miljoner kronor i införandebidrag, dels avgifter på 968 miljoner kronor för kostnadsutjämning och 54 miljoner kronor för LSS-utjämning.

Jämfört med budget beräknas skatteintäkterna öka med 186 miljoner kronor, varav 50 miljoner kronor är en korrigerings av skatteunderlaget 2022. Den återstående ökningen på 136 miljoner kronor beror på en större ökning av lönesumman under första halvåret 2023 dels till följd av en fortsatt stark arbetsmarknad, dels på en upprevidering av garantipensionerna till följd av den höga inflationen. Jämfört med budget blev utfallet 198 miljoner kronor högre för de generella statsbidragen och 30 miljoner kronor högre för inkomstutjämningsbidraget. Kostnadsutjämningsavgiften blev 4 miljoner kronor lägre och avgiften till LSS-utjämningsbidraget 17 miljoner kronor högre än beräknat i budget. Den kommunala fastighetsavgiften prognostiseras bli knappt 4 miljoner kronor lägre än budgeterat.

Utöver de generella statsbidragen som kommer centralt till finansförvaltningen tillkommer sedan 2021 generella statsbidrag som riktar sig till specifika verksamheter. För 2023 prognostiseras totalt 106 miljoner kronor, 100 miljoner kronor av äldrenämnden och drygt 6 miljoner kronor av kommunstyrelsen. Äldreomsorgen får verksamhetsdestinerade generella statsbidrag bland annat för genomförda prestationer för att minska andelen timanställningar respektive utöka sjuksköterskebemanningen. Det generella statsbidraget till kommunstyrelsen avser stöd för mottagning av massflyktsdirektivets flyktingar från Ukraina. Inklusive de verksamhetsdestinerade generella statsbidragen som kommer direkt till nämnderna uppgår de totala intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning till 15 390 miljoner kronor för 2023.

Under senare delen året väntas ekonomin att gå i en lågkonjunktur som följs av en inbromsning av arbetsmarknaden under nästa år. Detta väntas resultera i en dämpad lönesumma och därmed en försvagad skatteunderlagsutveckling. Förväntningarna är att redan under andra hälften av 2024 ska efterfrågan ta fart och inflationen falla tillbaka till Riksbankens inflationsmål. Skatteunderlagstillväxten väntas uppgå till 3,8 procent nominellt och 0,1 procent i reala termer under 2024.

Det finns emellertid stora osäkerheter vad gäller den ekonomiska utsikten framöver. Det finns en risk att inflationen blir seglivad. Efterfrågan kan dämpas mer än prognostiserat och lågkonjunkturen kan bli djupare än förväntat med en hög arbetslöshet och sjunkande skatteintäkter som följd.

Nämndernas nettokostnader i linje med budget

Den svenska ekonomin går in i lågkonjunktur och inflationen är fortsatt hög trots nedgången de senaste månaderna. Inflationstakten enligt konsumentprisindex (KPI) mättes till 7,5 procent i augusti, en nedgång från 9,3 procent i juli. Inflationstakten i augusti påverkades framför allt av stigande räntekostnader för hushållens bolån samt av minskade elpriser. Elpriserna per augusti var 36,8 procent lägre jämfört med augusti 2022. Trots prisnedgångar på flertalet livsmedelsprodukter var livsmedelspriserna 9,2 procent högre per augusti än för ett år sedan. Inflationstakten enligt KPIF, som till skillnad från KPI inte påverkas av ändrade räntesatser på hushållens bolån, var 4,7 procent i augusti, jämfört med 6,4 procent i juli. Inflationstakten, exklusive energiprodukter (KPIF-XE), var 7,2 procent i augusti, vilket är en nedgång jämfört med juli då den var 8,0 procent.

För perioden januari till augusti uppgår verksamhetens samlade nettokostnad till 9 700 miljoner kronor, vilket är 50 miljoner kronor eller 0,5 procent lägre än budgeterat för perioden och 717 miljoner kronor eller 8,0 procent högre än samma period föregående år när nettokostnaden har justerats för jämförelsestörande poster.

För helåret beräknas verksamhetens nettokostnad uppgå till 14 896 miljoner kronor, 1 018 miljoner kronor eller 7,3 procent högre än 2022, när verksamhetens nettokostnader justeras för jämförelsestörande intäkter och kostnader samt för de prestationsbaserade statsbidragen som klassas som generella. Justerat för de jämförelsestörande posterna beräknas verksamhetens nettokostnad överskrida budget med 215 miljoner kronor eller 1,5 procent.

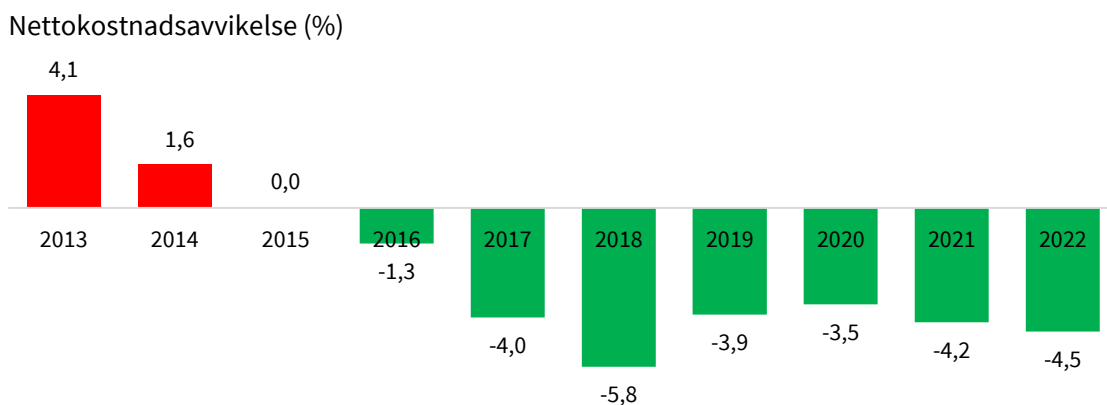
Nämndernas samlade nettokostnader, exklusive finansförvaltning och kommunstyrelsen, prognostiseras bli 53 miljoner kronor eller 0,4 procent lägre än den samlade budgetramen för dessa nämnder och 7,2 procent högre än motsvarande nettokostnader 2022. Väsentliga budgetöverskridanden prognostiseras dock bland annat för lokal- och fastighetskostnader med 96 miljoner kronor (4,6 procent), inhyrd personal med 38 miljoner kronor (28 procent), livsmedel med 16 miljoner kronor (8,7 procent), försäkringspremier och riskkostnader med 50 miljoner kronor (103 procent) och konsulttjänster med 39 miljoner kronor (22 procent).

Jämfört med föregående år prognostiseras betydande ökningarna för pensionskostnader inklusive den finansiella kostnaden med 385 miljoner kronor (65,4 procent), köp av huvudverksamhet med 226 miljoner kronor (6,4 procent), lokal- och fastighetskostnader med 176 miljoner kronor (8,9 procent), hälso- och friskvårdsrelaterade tjänster med 19 miljoner kronor (74,6 procent), samt löner med 277 miljoner kronor (4,8 procent) och sociala avgifter enligt lag med 188 miljoner kronor (10,1 procent).

Enligt SKR beräknas det reala skatteunderlagets köpkraft försämrats med 2,0 procent till följd av den allmänna prisökningen och de ökade pensionskostnaderna. För Uppsalas del innebär detta ett bortfall i köpkraft på motsvarande drygt 1 miljard kronor. För helåret 2023 beräknas KPI till 8,5 procent och KPIF till 6,0 procent. Den seglivade inflationen förklaras av att sysselsättningen är fortsatt hög trots den försvagade konjunkturen. Därtill innebär den kraftiga försvagningen av kronan höga importpriser som pressar den inhemska marknaden och driver upp inflationen ytterligare.

Nettokostnadsavvikelsen fortsatt gynnsam

Efter varje kalenderår samlas kommunernas räkenskaper in och sammanställs av Statistiska centralbyrån. Sammanställningen används bland annat för att räkna fram kommuners referenskostnader och nettokostnadsavvikelser för de verksamheter som ingår i den mellankommunala kostnadsutjämnningen. Med hjälp av dessa beräkningar kan kommunens nettokostnadsutveckling analyseras i relation till jämförbara kommuner och till den egna behovsutvecklingen.

Figur 8 Diagram nettokostnadsavvikelse 2013–2022

Uppsala kommuns samlade nettokostnader för 2022 för förskola och öppen förskola, fritidshem och öppen fritidsverksamhet, grundskola F-9, gymnasieskola, individ- och familjeomsorg och äldreomsorg är 427 miljoner kronor eller 4,5 procent lägre än de samlade referenskostnaderna för dessa verksamheter³. Med undantag för gymnasieskola och individ- och familjeomsorg blev nettokostnaden lägre än referenskostnaden för samtliga verksamheter. Jämfört med 2021 förbättrades den samlade nettokostnadsavvikelsen med 0,3 procentenheter, motsvarande 30 miljoner kronor i lägre nettokostnader.

Sedan 2013 har nettokostnaden minskat successivt i förhållande till referenskostnaden, en kostnadsminskning på sammanlagt 8,6 procentenheter. Hade nettokostnaden 2022 haft samma förhållande till referenskostnaden som 2013 skulle den blivit 815 miljoner kronor högre än den faktiskt är. Detta motsvarar skatteintäkter från en utdebitering med 1 krona och 35 öre.

År 2022 blev den samlade nettokostnaden för de pedagogiska verksamheterna 7,7 procent lägre än den samlade referenskostnaden, vilket motsvarar 461 miljoner kronor i lägre nettokostnader. Med undantag för gymnasieskolan har samtliga pedagogiska verksamheter nettokostnader som understiger referenskostnader, det vill säga negativa nettokostnadsavvikelser. För gymnasieskolan är däremot nettokostnaden 5,4 procent högre än referenskostnaden, vilket är en fördubbling jämfört med 2021. Jämfört med 2021 ökade nettokostnaden per elev för gymnasieskola med 5,1 procent, där merparten av ökningen förklaras av ökade kostnader för lärverktyg (29,9 procent) och lokaler (5,8 procent). För riket blev motsvarande förändring en ökning med 9,3 procent för lärverktyg och 2,5 procent för lokaler. Även för grundskolan försämrades nettokostnadsavvikelsen jämfört med 2021 då nettokostnaden ökade i snabbare takt än referenskostnaden bland annat till följd av ökade kostnader för lokaler, statsbidragsfinansierad ersättning till fristående skolor och för icke undervisande personal.

Nettokostnaden för individ- och familjeomsorgen överstiger referenskostnaden med 3,6 procent. Jämfört med 2021 utvecklades dock nettokostnaden för individ- och familjeomsorg gynnsamt då nettokostnadsavvikelsen minskade med 4,3 procentenheter, främst till följd av minskade nettokostnader för ekonomiskt bistånd och för missbrukarvård. Detta avspeglas i att Uppsalas nettokostnad för individ- och familjeomsorg minskade med 2,0 procent medan referenskostnaden som ska avspegla

³ Referenskostnader och kostnadsavvikelser bygger på räkenskapsammandraget därav fördröjningen.

Uppsalas behov för individ- och familjeomsorgen ökade med 2,1 procent jämfört med 2021.

Bland kommunerna i resultatnätverket R9 hade Uppsala år 2022 den lägsta nettokostnad i förhållande till referenskostnaden (-4,5 procent) för att följas av Södertälje (-4,4 procent), Västerås (-2,6 procent) och Norrköping (-1,6 procent). Övriga kommuner i nätverket hade positiva nettoavvikelser, det vill säga högre nettokostnader än referenskostnader, där Gävle och Eskilstuna står för de högsta positiva avvikelserna på 6,1 respektive 5,8 procent. Jämfört med 2021 minskade nettokostnaden i förhållande till referenskostnaden för samtliga kommuner i resultatnätverket R9 med undantag av Gävle, Eskilstuna, Jönköping och Södertälje.⁴

Balansomslutning, likviditet och soliditet

Likviditet och kassaflöde

Kommunkoncernens likviditet har under 2023 varit god och banktillgodohavandena uppgick den 31 augusti till 1 551 (1 727) miljoner kronor. Det är framför allt de senaste årens utbetalda generella statsbidrag och tidigare genomförda fastighetsförsäljningar som bidragit till kommunkoncernens banktillgodohavande.

Kassaflödet från den löpande verksamheten är fortsatt starkt. Det är framför allt ersättningen från inkomstutjämnningen och högre skatteintäkter till följd av att skatteunderlaget vuxit mer än förväntat som påverkar kassaflödet. Genom verksamheternas eget kassaflöde har merparten av årets hittills genomförda investeringar kunnat finansieras utan att kommunkoncernens totala låneskuld ökat. På grund av lägre resultat och höga investeringsnivåer är minskningen av likviditeten dock större än föregående år vid samma period.

En del av kassaflödet genereras från kommunens exploateringsverksamhet. Marknaden för försäljning av exploateringsmark har stannat av till följd av stigande kostnader och räntor som påverkar såväl fastighetsbolagens finansieringsmöjligheter som hushållens betalningsförmåga. Endast en större markförsäljning förväntas genomföras under året. Samtidigt fortsätter utbyggnaden av allmän plats i utbyggnadsområdena utifrån åtaganden i detaljplaner och exploateringsavtal. Flera större projekt är i initieringsskede, vilket innebär att de genererar kostnader men ännu inte intäkter. Sammantaget innebär detta ett negativt kassaflöde från exploateringsverksamheten med omkring 300 miljoner kronor per augusti. Kassaflödet förväntas försämrats ytterligare under hösten och för helåret förväntas ett negativt kassaflöde för exploateringsverksamheten på omkring 450 miljoner kronor.

Trots det negativa kassaflödet från exploateringsverksamheten är bedömningen att kommunkoncernen kommer ha en fortsatt god likviditet under året. De upparbetade banktillgodohavandena kommer framöver framför allt användas till att finansiera pågående investeringar, men även till att amortera lån som förfaller till betalning.

---

⁴ I resultatnätverket R9 ingår Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås och Örebro.

Investeringar och soliditet

Investeringar och självfinansieringsgrad

I och med att Uppsala växer ökar behovet av kommunal infrastruktur, såsom vägar, broar, skolor, bostäder, vatten- och avloppshantering, anläggningar för idrott och fritid tillsammans med ett ökat behov av reinvesteringar.

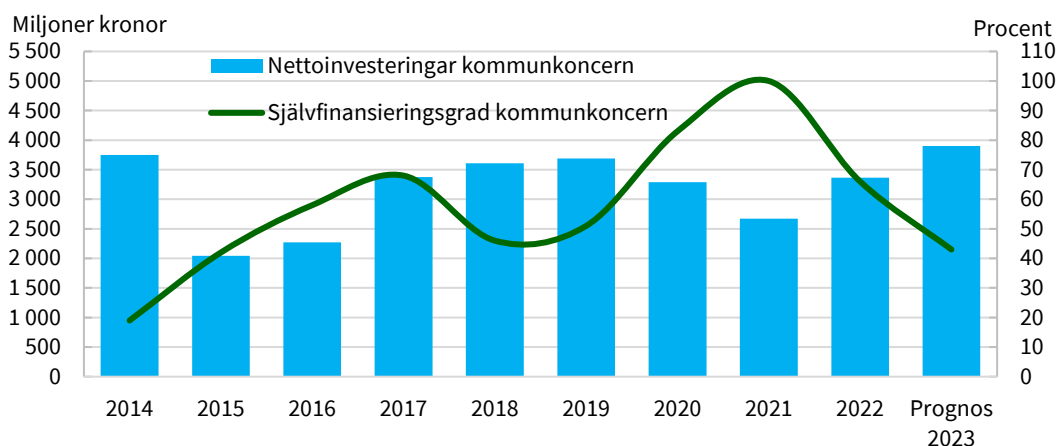
Investeringarna har varit höga de senaste åren och fortsätter enligt plan att ligga på en hög nivå. Kommunkoncernens investeringar per 31 augusti uppgick till 2 016 (1 982) miljoner kronor efter koncernelimineringar. Investeringarna har genomförts av kommunen med 631 (832) miljoner kronor och av de kommunala bolagen med 1 442 (1 140) miljoner kronor, exklusive eliminering.

Merparten av kommunens hittills genomförda investeringar avser infrastruktur inom gatu- och samhällsmiljönämndens ansvarsområde, 276 (192) miljoner kronor, samt inom kommunstyrelsens exploateringsverksamhet, 276 (525) miljoner kronor, varav 115 (410) miljoner kronor avser strategiska markförvärv. Bland årets investeringar märks det pågående projektet Tullgarnsbron över Fyrisån, upprustning av Stora torget i centrum samt ett flertal projekt avseende förbättrad cykelinfrastruktur, utveckling av allmän plats och parker samt reinvesteringar. Inom exploateringsverksamheten är de största investeringsvolymerna hänförliga till utbyggnationen av bostadsområdena Ulleråker, Östra Salabacke och Skölsta. Övriga nämnder investerar inom ramen för behov i sina verksamhetsområden, såsom konst i den offentliga miljön och utrustning till skola, idrott, räddningstjänst, vård och omsorg samt reinvesteringar i kommunens fastighetsbestånd.

Av de kommunala bolagen är det särskilt fyra bolag som har stora pågående investeringar. Uppsala kommun skolfastigheter AB utvecklar och förvaltar nya och befintliga förskolor, grundskolor och gymnasieskolor. Uppsalahem AB genomför nyproduktion och förnyelse av sitt bestånd av hyresfastigheter. Uppsala vatten och avfall AB arbetar med att bygga ut ledningsnätet och öka kapaciteten i sina vatten-, avlopps- och avfallsanläggningar. Uppsala kommun arenor och fastigheter AB utvecklar och förvaltar sitt fastighetsbestånd av idrottshallar, arenor, brandstationer och kommersiella fastigheter.

Prognosen för året visar att investeringstakten kommer vara hög. Investeringarna i år förväntas uppgå till 3 903 (3 365) miljoner kronor, vilket är 185 miljoner kronor lägre än budgeterat. De kommunala bolagen svarar för 73 (58) procent av investeringsvolymen. De kommunala bolagen förväntas investera 2 833 (1 963) miljoner kronor under året och kommunens nämnder 1 070 (1 402) miljoner kronor. Av nämndernas prognostiserade investeringar utgör 210 (729) miljoner kronor förväntade markförvärv.

Diagrammet nedan visar investeringsutvecklingen sedan 2014. Investeringsnivån 2014 förklaras av ett fastighetsförvärv i Ulleråker på 1 835 miljoner kronor.

Figur 9 Diagram Investeringsutvecklingen sedan 2014. Självfinsieringsgrad mätt som årets resultat före avskrivningar som andel av årets investeringar.

Att investera i tillgångar kräver kapital, antingen genom eget kapital eller med lånat kapital. I och med ett ökat investeringsbehov kommer den egna finansieringsförmågan bli lägre och behovet av externt tillfört kapital bli högre. För att begränsa behovet av att låna kapital har det genomförts fastighetsförsäljningar i bolagskoncernen under 2020 och 2021 i enlighet med beslut i kommunfullmäktige. Likviden från dessa fastighetsförsäljningar har stärkt den egna finansieringsförmågan så att en större andel av de pågående investeringarna kunnat finansieras med egna medel. På grund av marknadsläget är förutsättningarna för försäljning i nuläget sämre och för 2023 förväntas ingen försäljning av kvarvarande objekt utifrån beslutet.

Den egna finansieringsförmågan mäts genom självfinansieringsgraden. Självfinansieringsgrad, rensat för jämförelsestörande poster, förväntas för året bli 43 (66) procent. Självfinansieringsgraden blir lägre än förra året till följd av fortsatt hög investeringsvolym och kommunkoncernens lägre resultat.

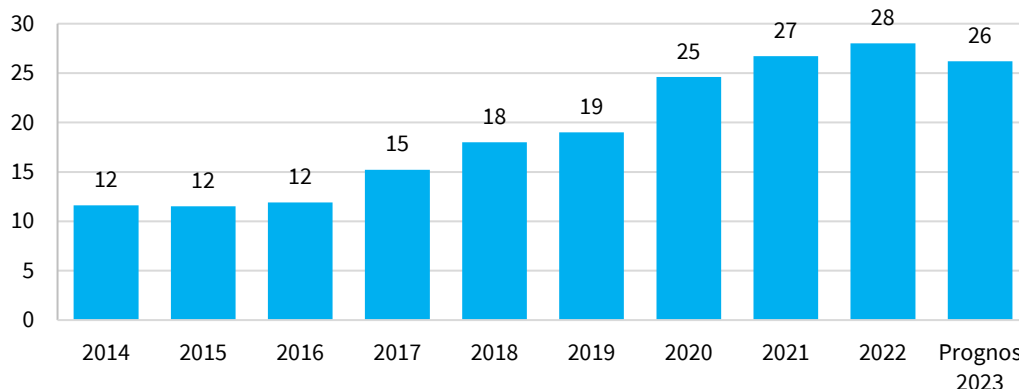
Balansomslutning och soliditet

Prognosen indikerar en balansomslutning vid året slut på 43 071 (39 562) miljoner kronor. Det är en ökning sedan årets ingång med 3 509 miljoner kronor (8,9 procent). Den växande balansräkningen är en följd av genomförda och pågående investeringar i den kommunala infrastrukturen i och med Uppsalas tillväxt och utbyggnad.

Kommunen har pensionsförpliktelser som inte redovisas i balansräkningen, där särskild upplysning lämnas i not. Dessa pensionsförpliktelser är ett åtagande som kommunen har och som förväntas uppgå till 3 597 (3 532) miljoner kronor vid årsskiftet. Pensionsförpliktelsen sjunker kontinuerligt vartefter pensioner betalas ut och de som omfattas av förpliktelsen blir färre i antal. Den höga inflationen innebär emellertid att pensionsförpliktelsen under innevarande år kommer att öka.

Soliditet är ett nyckeltal som anger hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Tillgångar som inte finansieras med eget kapital finansieras med lån. Soliditet beskriver betalningsförmågan på lång sikt, genom att den sätter det egna kapitalet i relation till de totala tillgångarna. I soliditetsberäkningen ingår även den pensionsförpliktelse som ligger utanför kommunkoncernens balansräkning, i syfte att visa kommunens handlingsutrymme på lång sikt. I diagrammet nedan redovisas hur soliditetens utvecklats sedan 2014.

Soliditet inkl. pensionsåtaganden, Uppsala kommunkoncern (%)

Figur 10 Diagram soliditet inklusive pensionsåtaganden i procent, Uppsala kommunkoncern

Som framgår av diagrammet ovan har soliditeten haft en positiv trend och har ökat med 16 procentenheter sedan 2016. Starka underliggande resultat i kombination med fastighetsförsäljningar och en ändrad redovisningsprincip av exploateringsintäkterna har bidragit till utvecklingen. Till följd av den växande balansomslutningen och lägre resultat från kommunkoncernen bryts trenden och soliditeten beräknas i år sjunka med två procentenheter till 26 (28).

Det prognostiserade resultatet är ett resultat före skatt då skattekostnaden i de kommunala bolagen inte prognostiseras. En skattekostnad vid årets slut kan därmed komma att påverka årets resultat och följaktligen även soliditeten.

Finansiell uppföljning

Finanspolicy och finansiella riktlinjer sätter ramarna för finansverksamheten

Kommunfullmäktige har fastställt en finanspolicy för Uppsala kommunkoncern. Finanspolicyn utgör det övergripande ramverket och anger inriktningen för finansverksamheten. Till policyn finns finansiella riktlinjer som närmare reglerar ansvarsfördelning, identifierar finansiella risker och anger hur de ska hanteras.

Internbanken

Kommunkoncernens lånebehov hanteras centralt av Uppsala kommuns internbank. Internbanken har bland annat till uppgift att säkerställa finansiering, följa upp och hantera finansiella risker samt planera koncernens tillgång till likviditet.

En central hantering bidrar till en god intern kontroll, en minskad finansiell risk och att skalfördelar i den finansiella hanteringen tillvaratas. Den viktigaste skalfördelen är att hela den finansiella hanteringen samordnas inom koncernen, vilket ger lägre kostnader och effektivt nyttjande av resurser.

Internbanken sammanställer löpande prognoser över koncernens likviditet baserat på prognoser från bolagen och de större investerande nämnderna. Utifrån dessa prognoser planerar och tillgodoser internbanken koncernens likviditetsbehov genom extern upplåning som sedan lånas ut till bolagen utifrån behov. Räntan på internbankens lån till bolagen är marknadsmässig och motsvarar den räntenivå bolagen skulle få låna till i eget namn på marknaden.

Kreditvärdighet

Det internationella kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's betygsätter varje år kommunens kreditvärdighet, så kallad rating. Ratingen ska återspegla kommunkoncernens förmåga att infria sina betalningsåtaganden och finansiella skyldigheter på både kort och lång sikt. Uppsala kommuns långfristiga rating är den näst högsta, AA+, på en skala där AAA är högst. För investerare innebär denna rating att det är förknippat med mycket låg risk att låna ut pengar till Uppsala kommun. Den höga ratingen bekräftades under maj 2023 och möjliggör att kommunkoncernen kan erhålla fortsatt fördelaktiga lånevillkor. I samband med att ratingen bekräftades kvarstod också den positiva utsikten vilket är ett steg närmare AAA rating.

Upplåning och utveckling av låneskulden

Kommunkoncernens externa upplåning, bruttoskulden, uppgick per 31 augusti till 17 680 (17 700) miljoner kronor vilket en minskning med 20 miljoner kronor jämfört med årets ingång. Det är nyttjandet av befintlig likviditet som har möjliggjort amortering av låneskulden och att investeringar kunnat finansieras utan nyupplåning.

Den externa upplåningen hanteras genom olika upplåningsformer och långgivare. Det sker både genom egna marknadsprogram där certifikat och obligationer emitteras och genom separata avtal med olika banker. Under året har andelen lån från Kommuninvest minskat till förmån för obligationslån då lånevillkoren på obligationsmarknaden varit fördelaktiga. Under våren har obligationsprogrammet breddats och omfattar nu obligationer som är kopplade till kommunens hållbarhetsmål, genom så kallade hållbarhetslänkade obligationer.

Fördelningen av kommunkoncernens externa låneskuld per 31 augusti anges i tabellen nedan.

Tabell 24 Externa lån Uppsala kommunkoncern

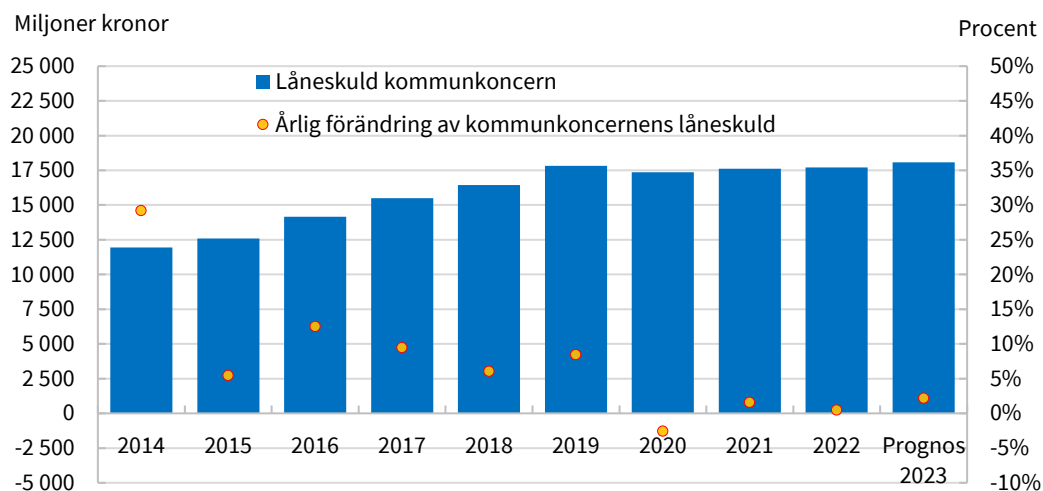
Externa lån Uppsala kommunkoncern		
Belopp i miljoner kronor	2023-08-31	2022-12-31
Obligationslån	7 100	6 200
Certifikatslån	700	900
Lån Kommuninvest	8 880	9 600
Lån Europarådets utvecklingsbank	300	300
Lån Europeiska Investeringsbanken	300	300
Lån Nordiska Investeringsbanken	400	400
Summa	17 680	17 700

Nettoskulden, den externa upplåningen med avdrag för banktillgodohavanden, uppgick till per 31 augusti till 16 129 (15 766) miljoner kronor vilket är en ökning med 363 miljoner kronor jämfört med årets ingång. Ökningen förklaras av att koncernens banktillgodohavanden till del har använts till att finansiera pågående investeringar.

Prognosen för året visar att kommunkoncernens externa upplåning förväntas öka med 380 miljoner kronor, till totalt 18 080 (17 700) miljoner kronor. Skuldökningen beror framför allt på investeringar inom pedagogisk verksamhet och VA infrastruktur.

Diagrammet nedan visar kommunkoncernens externa skuldutveckling och skuldökningstakt sedan 2014. Låneskuldens ökning mellan 2014 och 2019 förklaras av att genomförda investeringar delvis har lånefinansierats. Efter 2019 har

verksamheternas eget kassaflöde stärkts och låneskulden har därför varit i stort sett oförändrad.

Figur 11 Diagram kommunkoncernens låneskuld i miljoner kronor och låneskuldens förändring jämfört med föregående år i procent

Kommunfullmäktige har fastställt ett mål om att låneskulden per invånare över tid inte ska öka med mer än fem procent årligen. Prognosen per augusti indikerar att låneskulden per invånare för perioden 2021 till utgången av 2023 minskar med i genomsnitt 0,4 procent.

Genomsnittsränta

Riksbankens har vid flera tillfällen under året höjt styrräntan, från 2,5 procent i början av året till 4,0 procent i september. Styrräntan kan komma att höjas ytterligare för att stävja inflationen som är kvar på en alltför hög nivå.

Räntehöjningarna har medfört att kommunkoncernens genomsnittsränta har stigit och uppgick per 31 augusti till 1,78 (1,38) procent. Genomsnittsräntan kommer successivt fortsätta att stiga i takt med att upplåning och räntesäkringar sker till betydligt högre nivå än den genomsnittliga räntan i skuldportföljen.

Riskhantering

Med utgångspunkt i fastställda riktlinjer hanterar internbanken de risker som är förknippade med finansverksamheten. Risker är huvudsakligen motpartsrisk, ränterisk, finansieringsrisk och likviditetsrisk. Riskerna följs upp löpande och rapporteras till kommunstyrelsen.

Med motpartsrisk menas risken för att drabbas av förluster främst på grund av att en motpart inte kan fullgöra sina förpliktelser. Riskerna hanteras genom att ställa krav på motparternas kreditvärdighet samt genom att sprida derivataffärer på flera motparter. Motpartsexponeringen för kommunens banktillgodohavanden och räntederivat är fördelade mellan fem motparter.

Med ränterisk menas risken att förändringar i marknadsräntan påverkar kommunkoncernens räntekostnader negativt. Ränterisken uttrycks som genomsnittlig räntebindningstid för den externa skuldportföljen och ska enligt riktlinjerna vara mellan 1,5 – 4 år. Genomsnittliga räntebindningstid uppgick per 31 augusti till 2,3 år jämfört med 2,5 år vid årets inledning. Räntebindningstiden hanteras i samband med

upplåning vilket gör att den varierar över tid. Den kortare bindningstiden förklaras av att nyupplåningen under året varit begränsad.

Med finansieringsrisk menas risken att finansiering inte kan erhållas, eller att den endast kan erhållas till väsentligt högre kostnad. Enligt riktlinjerna får högst 40 procent av skuldportföljen förfalla inom 12 månader och den genomsnittliga kapitalbindningstiden ska vara minst 2 år. Finansieringsrisken begränsas också genom att låneförfallen sprids över tid. Internbanken arbetar aktivt med att uppnå en jämn fördelning av låneförfallen och andelen förfall inom ett år uppgick per 31 augusti till 26 (23) procent. Kapitalbindningstiden uppgick till 2,3 år jämfört med 2,5 år vid inledningen av året. Att kapitalbindningstiden har minskat förklaras av att den nyupplåningen under året varit begränsad.

Med likviditetsrisk menas risken att inte ha tillgång till likvida medel för att sköta framtida betalningar. Kommunkoncernen har extra betalningsberedskap i form av checkräkningskrediter och lånelöften om totalt 5 400 (5 400) miljoner kronor. Därtill har banktillgodohavandena under året varit kvar på en hög nivå.

Pensionsåtagande

Det totala pensionsåtagandet förväntas öka med 7,5 procent 2023. De två största orsakerna till ökningen är dels en väsentligt högre inflation som höjer uppräknings av skulden, dels det nya pensionsavtalet AKAP-KR.

För helåret 2023 beräknas de totala pensionskostnaderna bli 1 167 (718) miljoner kronor. Kostnaden är alltså 63 procent högre än föregående år. Det nya pensionsavtalet som trädde i kraft 2023 innebär en ökning av de avgiftsbestämda pensionerna med 1,5 procentenheter på utbetalda löner, men samtidigt kommer avsättningen för de förmånsbestämda pensionerna successivt att avvecklas, vilket innebär att pensionskostnaderna blir betydligt mera förutsägbara för kommunen i framtiden. Skulden för förmånsbestämd pension räknas nämligen upp med inflationen och eftersom den är osedvanligt hög 2023 och 2024 blir också kostnaden för uppräknings hög dessa år. Kostnadsökningen för det nya avtalet kommer att finnas kvar även i framtiden, men tack vare en förväntad minskande inflation är bedömningen att den totala kostnaden för pensioner åter sjunker ned under en miljard kronor från och med 2025.

Tabell 7 Pensionsåtagande.

PENSIONSÅTAGANDE			
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2021	2022	2023
Avsättningar för pensioner	1 412	1 520	1 864
Upplupen pensionskostnad, individuell del	309	319	313
Pensionsförpliktelse som ansvarsförbindelse	3 652	3 532	3 597
Totalt pensionsåtagande	5 372	5 371	5 773
Placerade pensionsmedel, anskaffningsvärde	657	657	657
Placerade pensionsmedel, marknadsvärde	977	913	970

Åtagandet för pensionsutbetalningar intjänade före 1998 redovisas enbart som en ansvarsförbindelse i enlighet med kommunal praxis, den så kallade blandmodellen. Detta innebär att kostnaden tas först när utbetalning görs. Årets utbetalning för denna

historiska pensionsskuld förväntas bli 242 (225) miljoner kronor, motsvarande 1,6 (1,5) procent av intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Storleken på ansvarsförbindelsen nådde sin kulmen 2013 och har sedan dess minskat varje år eftersom amorteringen på skulden har varit betydligt större än ränteuppräknings. På grund av den ökade inflationen förväntas dock ett tillfälligt trendbrott under 2023–2024 där ansvarsförbindelsen ökar till 3 597 miljoner kronor 2023 och 3 713 miljoner kronor 2024 för att därefter minska igen när inflationen avtar. Även utbetalningarna förväntas öka till 242 miljoner respektive 268 miljoner kronor under de två kommande åren för att sedan successivt avta tills ansvarsförbindelsen är slutbetald omkring 2059.

Till skillnad från privata arbetsgivare behöver kommunen inte sätta av medel för de anställdas pensioner eller på annat sätt trygga dessa. Beskattningsrätten anses vara en garant för att kommunerna kan infria framtida pensionsutbetalningar. Trots detta har avsättningar gjorts till en pensionsstiftelse för att kommunen ska kunna minska framtida likviditetsbelastningar genom att erhålla gottgörelse från stiftelsen när pensionsbetalningar görs. Marknadsvärdet på kommunens andel av stiftelsen uppgick vid slutet av augusti 2023 till 970 (913) miljoner kronor. Marknadsvärdet täcker med bred marginal pensionsåtagandet för de pensionärer som omfattas av stiftelsens åtagande, det vill säga födda till och med 1944.

Från och med 2024 träder en ny rekommendation från RKR i kraft som innebär att värdet på andelen i stiftelsen ska kostnadsföras samtidigt som ansvarsförbindelsen reduceras i motsvarande mån. Detta är ett avsteg från blandmodellen som innebär att redovisningen av pensionsstiftelsen blir mer jämförbar med kommuner som valt att försäkra bort ansvarsförbindelsen. Avkastningen i stiftelsen blir en finansiell intäkt som kommer att matcha uppräknings av ansvarsförbindelsen och gottgörelse från stiftelsen kommer att reducera pensionskostnaden.

Prognossäkerhet

Inflationen är fortfarande oroväckande hög och mer seglivad än tidigare förväntad varför Riksbanken väntas höja räntan i november. Inflationsutvecklingen svarar därmed för en betydande osäkerhet i nämndernas och bolagens prognosbedömningar om verksamhetens kostnader och investeringar. Bland annat påverkar inflationen och de förändrade räntenivåerna marknadsvärdet av koncernens fastigheter. Det medför en risk för att nedskrivningsbehov kan föreligga när stadshuskoncernens fastighetstillgångar värderas i samband med årsbokslutet. Likaså finns det risker för nedskrivningsbehov inom exploateringsprojekten som riskerar fördyringar.

På grund av ökade elpriser under 2021 och 2022 har företag kunnat ansöka om elstöd hos Skatteverket. För företag som ingår i en koncern uppgår stödet till maximalt 20 miljoner kronor. Stadshuskoncernens bolag har i september ansökt om elstöd. Då utfallet från ansökningarna och när i tid stödet kan utbetalas är osäkert har eventuellt stöd utelämnats i prognosen. Uppsala kommun i förvaltning form har tilldelats elstöd med 15,9 miljoner kronor, vilket dock inte har beaktats i föreliggande prognos.

Nämndernas samlade bedömning är att prognostiserat resultat om 124 miljoner kronor kan förbättras med 69 miljoner kronor eller försämrats med 205 miljoner kronor. Helårsresultatet kommer därtill att stärkas med drygt 100 miljoner kronor i prestationsbaserade generella statsbidrag för prestationer utförda under 2022 och som inte beaktats i prognosen samt elstödet på 15,9 miljoner kronor som inkommit efter att prognosen var fastställd.

Resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter

Tabell 25. Resultaträkning.

Resultaträkning	Kommunkoncernen			Kommunen			
	Belopp i miljoner kronor	Not	Utfall 202308	Utfall 202208	Budget 2023	Utfall 202308	Utfall 202208
Verksamhetens intäkter			3 737	3 626	2 841	1 932	1 878
Verksamhetens kostnader	26		-12 449	-11 216	-17 130	-11 749	-10 528
Avskrivningar	3		-923	-901	-392	-262	-247
Verksamhetens nettokostnader	2		-9 635	-8 491	-14 681	-10 078	-8 897
Skatteintäkter	4		8 977	8 480	13 254	8 977	8 480
Generella statsbidrag och utjämning	5		1 308	1 369	1 632	1 308	1 369
Verksamhetens resultat			650	1 358	205	206	952
Finansiella intäkter	6		49	8	508	338	126
Finansiella kostnader	7		-290	-127	-568	-318	-98
Resultat efter finansiella poster			409	1 239	145	226	980
Årets resultat			409	1 239	145	226	980

Tabell 26. Prognos helår 2023.

Prognos helår 2023	Kommunkoncernen			Kommunen			
	Belopp i miljoner kronor	Not	Prognos helår 2023	Utfall helår 2022	Budget helår 2023	Prognos helår 2023	Utfall helår 2022
Verksamhetens intäkter			5 813	5 657	2 841	3 022	3 068
Verksamhetens kostnader	26		-19 128	-17 914	-17 130	-17 919	-16 714
Avskrivningar	3		-1 391	-1 404	-392	-407	-409
Verksamhetens nettokostnader	2		-14 705	-13 661	-14 681	-15 305	-14 055
Skatteintäkter	4		13 440	12 700	13 254	13 440	12 700
Generella statsbidrag och utjämning	5		1 950	2 002	1 632	1 950	2 002
Verksamhetens resultat			685	1 041	205	85	647
Finansiella intäkter	6		546	18	508	537	241
Finansiella kostnader	7		-926	-258	-568	-498	-187
Resultat efter finansiella poster			305	800	145	124	701
Extraordinära poster			-	-	-	-	-
Årets resultat			305	800	145	124	701

Tabell 27. Specifierad resultaträkning 2023 och resultatprognos helår 2023.

SPECIFICERAD RESULTATRÄKNING UPPSALA KOMMUN				
Belopp i miljoner kronor	Bokslut 202308	Bokslut 202208	Budget 2023	Prognos 202308
Verksamhetens intäkter	1 932	1 878	2 841	3 022
Försäljningsintäkter	55	50		88
Taxor och avgifter	398	377		621
Hyror och arrenden	241	238		359
Erhållna bidrag	821	751		1 248
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster samt övriga ersättningar och intäkter	358	348		554
Försäljning av exploateringsfastigheter	10	93		66
Upplösning av exploateringsersättningar	6	20		39
Övriga ersättningar, exploateringsverksamhet	1	1		1
Reavinster från försäljning av anläggningstillgångar	42	0		46
Verksamhetens kostnader	-11 749	-10 528	-17 130	-17 919
Lämnade bidrag	-962	-525		-1 183
Köp av huvudverksamhet	-2 518	-2 348		-3 770
Löner	-3 805	-3 633		-6 006
Sociala avgifter, pensioner och övriga kostnader för arbetskraft	-1 862	-1 541		-2 872
Lokal- och markhyror	-1 240	-1 119		-1 870
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	-125	-110		-206
Bränsle, energi och vatten	-54	-50		-85
Material	-348	-345		-538
Inköp av anläggnings/underhållsmaterial mm.	-48	-45		-71
Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial	-283	-284		-441
Kontorsmateriel och trycksaker	-17	-16		-26
Övriga tjänster	-829	-834		-1 377
Operationell leasing/hyra	-17	-16		-24
Reparation och underhåll	-23	-22		-36
Tele-, IT-kommunikation och postbefordran	-20	-20		-31
Transporter och resor	-168	-153		-280
Konsulttjänster	-108	-156		-213
Övriga främmande tjänster	-212	-213		-344
Inhyrd personal	-123	-118		-171
Övriga tjänster	-159	-137		-277
Anskaffningskostnad såld exploateringsfastighet	-1	-7		-6
Reaförluster från försäljning av anläggningstillgångar	-4	-18		-5
Förändring av avsättning	0	2		0
Avgår intern differens	0	0		-1
Avskrivningar	-262	-247	-392	-407
Verksamhetens nettokostnader	-10 078	-8 897	-14 681	-15 305
Skatteintäkter	8 977	8 480	13 254	13 440
Generella statsbidrag och utjämning	1 308	1 369	1 632	1 950
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	10 284	9 849	14 886	15 390
Verksamhetens resultat	206	952	205	85
Finansiella intäkter	338	126	508	537
Finansiella kostnader	-318	-98	-568	-498
Finansnetto	20	28	-60	39
Resultat efter finansiella poster	226	980	145	124
Extraordinära poster				
Resultat	226	980	145	124

Tabell 28. Balansräkning.

Balansräkning	Kommunkoncernen			Kommunen			
	Belopp i miljoner kronor	202308	202212	202208	202308	202212	202208
TILLGÅNGAR							
Anläggningstillgångar							
Immateriella anläggningstillgångar	8, 12	46	47	72	25	23	50
Materiella anläggningstillgångar							
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	9, 12	30 537	29 553	29 563	7 321	6 950	6 611
Maskiner och inventarier	10, 12	4 364	4 257	4 092	683	704	673
Summa materiella anläggningstillgångar		34 902	33 811	33 654	8 004	7 654	7 284
Finansiella anläggningstillgångar							
Värdepapper och andelar	13	888	870	870	3 619	3 601	3 531
Bostadsrätter		177	179	179	176,93	178,84	179
Långfristiga fordringar	14, 20	136	119	117	14 881	15 082	15 234
Summa finansiella anläggningstillgångar		1 201	1 167	1 165	18 677	18 862	18 943
Summa anläggningstillgångar		36 149	35 025	34 892	26 706	26 539	26 277
Omsättningstillgångar							
Förråd och lager	11	17	17	24	15	16	23
Exploateringsfastigheter	12	592	563	601	592	563	601
Kortfristiga fordringar	15	1 982	2 024	1 799	7 251	6 876	6 054
Kassa och bank		1 551	1 934	1 727	1 521	1 924	1 721
Summa omsättningstillgångar		4 142	4 537	4 152	9 380	9 378	8 400
Summa tillgångar		40 291	39 562	39 044	36 086	35 917	34 677
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER							
Eget kapital							
Årets resultat		409	800	1 239	226	701	980
Resultatutjämningsreserv		735	660	660	735	660	660
Övrigt eget kapital		13 890	13 151	13 210	12 352	11 726	11 785
Summa eget kapital	16	15 033	14 611	15 109	13 312	13 087	13 425
Minoritetsintresse		-	-	-	-	-	-
Avsättningar							
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	17	1 753	1 524	1 469	1 748	1 520	1 465
Andra avsättningar	18	1 383	953	690	626	196	52
Summa avsättningar		3 136	2 478	2 160	2 374	1 716	1 517
Skulder							
Långfristiga skulder							
Obligationslån och skulder till kreditinstitut	19, 20	13 030	13 630	13 780	12 830	13 030	13 180
Övriga långfristiga skulder	21	1 126	1 082	1 050	348	325	330
Summa långfristiga skulder		14 156	14 712	14 830	13 178	13 355	13 510
Kortfristiga skulder							
Kortfristiga skulder	22	7 966	7 762	6 945	7 221	7 759	6 225
Summa kortfristiga skulder		7 966	7 762	6 945	7 221	7 759	6 225
Summa skulder		22 122	22 473	21 775	20 399	21 114	19 735
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		40 291	39 562	39 044	36 086	35 917	34 677
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER							
Panter och därmed jämförliga säkerheter	23	532	657	674	929	1 054	1 270
Pensionsförpliktelser som ej upptagits som skuld eller avsättning	24	3 694	3 560	3 623	3 694	3 556	3 619
Övriga ansvarsförbindelser	25	64	51	50	43	43	43

Tabell 29. Kassaflödesanalys.

Kassaflödesanalys	Kommunkoncernen		Kommunen	
	202308	202208	202308	202208
Belopp i miljoner kronor				
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	409	1 245	226	980
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet				
- avskrivningar (+)	923	901	262	247
- realisationsvinster (-) /-förluster (+) inkl utrangeringar	20	27	-36	16
- förändrade avsättningar för pensioner och särskild löneskatt	228	54	228	53
- förändring övriga avsättningar (gjorda +, ianspråktaga -)	430	-68	430	-2
- övriga ej likviditetspåverkande poster	-1	-17	-	-
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	2 008	2 142	1 110	1 295
Förändring i rörelsekapital				
- ökning (-) /minskning (+) av förråd och varulager	0	-11	0	-11
- ökning (-) /minskning (+) av exploateringsfastigheter, kassaflöde från årets verksamhet	-30	-23	-30	-23
- omklassificering fr anläggningstillgång till exploateringsfastighet	-	-8	-	-8
- ökning (-) /minskning (+) av kortfristiga fordringar	42	78	-375	372
- ökning (+) /minskning (-) av kortfristiga skulder ¹	-375	-475	-718	-646
Förändring i rörelsekapital	-363	-440	-1 122	-316
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	1 646	1 702	-12	979
Investeringsverksamheten				
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar (-), kassaflöde från årets verksamhet	-6	-13	-6	-13
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-), kassaflöde från årets verksamhet	-2 029	-1 969	-644	-819
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	1	34	58	1
Omklassificering materiella anläggningstillgångar	-	8	-	8
Ökning (-) /minskning (+) av övriga finansiella anläggningstillgångar	-33	-27	183	-405
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar (+)	15	4	15	4
Investeringsverksamhetens kassaflöde	-2 052	-1 963	-394	-1 224
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna lån (+)	3 200	4 950	3 200	4 950
Amortering av skuld (-) ¹	-3 220	-4 870	-3 220	-4 870
Ökning (+) /minskning (-) av övriga långfristiga skulder	44	21	23	8
Finansieringsverksamhetens kassaflöde	24	101	3	88
Årets kassaflöde	-382	-160	-402	-157
Kassa och bank vid årets början	1 934	1 887	1 924	1 878
Kassa och bank vid årets slut	1 551	1 727	1 521	1 721

Not 1 Redovisningsprinciper

Kommunens delårsrapport är upprättad med utgångspunkt från lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt gällande rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). I den utsträckning rekommendation kräver förtydligande eller om väsentlig avvikelser sker från gällande normering lämnas upplysning nedan.

RKR R4 - Materiella anläggningstillgångar

Uppsala kommun skriver av anläggningstillgångar linjärt utifrån antagen nyttjandeperiod. Kriteriet för anläggningstillgång är inventeringsbarhet/spårbarhet, ett värde om minst ½ basbelopp samt en varaktighet om minst 3 år. Vägd genomsnittlig avskrivningstid (år) per anläggningsgrupp redovisas i not 8-10 i samband med årsredovisning.

Kontogrupp Maskiner och inventarier		Kontogrupp Immateriella	
Maskiner och inventarier	5-10 år	Immateriella tillgångar	3-5 år
Byggnads- och markinventarier	5-15 år	Kontogrupp Fastigheter	
Fordon	5 år	Verksamhetsfastigheter	10-50 år
Specialfordon	10-20 år	Publika fastigheter	10-50 år
Datorer (undantagsvis)	3-5 år	Fastigheter för annan verksamhet	10-50 år
Markinventarier och ledningsnät*	10-70 år	Fastigheter för affärsverksamhet	10-50 år
* Uppsala Vatten och Avfall AB		Övriga fastigheter	10-50 år

RKR R5 - Leasing

Vi noterar att en praxisförskjutning pågår där vissa kommuner väljer att redovisa så kallade specialfastigheter som finansiell leasing. Specialfastigheter är exempelvis arenor, sporthallar, skolor, vårdboenden och liknande där tolkning görs att finansiell leasing föreligger även om avtalsvillkoren i sig själva inte motiverar detta. Enligt kommunens nuvarande tolkning av rekommendation 5 och efter genomgång av avtalsregister för befintliga lokalhyresavtal anses finansiell leasing inte föreligga.

Om det i framtiden blir nödvändigt att betrakta specialfastigheter som finansiell leasing ger det relativt stor påverkan på kommunens balansräkning vilket en läsare bör vara uppmärksam på. Att i det arbetet korrekt värdera alla effekter av finansiell leasing är inte enkelt och i de kommuner det gjorts, är det med betydande osäkerhetsintervall. Uppsala kommun väljer istället att uppmärksamma läsaren på förhållandet samt att peka på att helheten, inklusive dotterbolagens fastigheter, beskrivs i koncernredovisningen. Se gärna mer i kommunens årsredovisning 2022, not 25.

RKR R11 - Extraordinära och jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster i denna årsredovisning utgörs av nedskrivningar, reavinster och reaförluster vid försäljning av anläggningstillgångar, medfinansiering av statlig infrastruktur samt försäljningsintäkter från exploateringsverksamheten, exploateringsavgifter och kostnad för sålda exploateringsfastigheter. Exploateringsverksamhet är inte självklart jämförelsestörande poster enligt RKR, men de höga beloppen och volatiliteten gör att Uppsala kommun likt flera andra kommuner väljer att uppmärksamma dem särskilt.

RKR R16 - Sammanställd redovisning

Syftet med den sammanställda redovisningen, den kommunala motsvarigheten till koncernredovisning, är att ge en sammanfattande bild av kommunens totala ekonomiska ställning och åtaganden. Den omfattar all kommunal verksamhet i den mån kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, oavsett vilken form den bedrivs i.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att eget kapital i det förvärvade företaget vid förvärvstidpunkten eliminerats. I redovisningen ingår sålunda endast kapital som intjänats efter förvärvet. Med proportionell konsolidering menas att i den sammanställda redovisningen ingår så stor del av dotterföretagets eller intresseföretagets resultat- och balansräkning som svarar mot kommunens ägarandel.

I sammanställd redovisning har konsolideringen skett av boksluten för de civilrättsliga underkoncernerna. Uppskrivning av koncernföretagens materiella anläggningstillgångar återförs före konsolidering. I balansräkning uppdelas de obeskattade reserverna i en del som uppskjuten skatt under avsättningar och i en del under eget kapital.

RKR R19 – Förråd, lager mm

Lagertillgångar som normalt sett förväntas överstiga ett gränsvärde om 2 mnkr per den 31 augusti eller 31 december ska betraktas och redovisas som varulager om inte skäl finns som tydligt motiverar undantag. Lagertillgångar som understiger 2 mnkr får redovisas som varulager så länge det kan ske i enlighet med gällande rutin. Fastställd rutin reglerar bland annat krav på bokföring, värdering och inventering. Värdering av varulager sker enligt principen först-in-först-ut och inventering ska ske efter behov, minst årligen.

Det är endast ett fåtal lager som bokförs, se not 11. Bland förbrukningsvaror som inte lagerredovisas utan periodiseras i takt med förbrukning märks exempelvis vissa baslivsmedel inom måltidsservice, förbrukningsvaror inom verkstad och snickeri samt sand och salt inom gatuunderhåll. I kommunen finns även beredskapslager avseende exempelvis bränsle och livsmedel för krissituationer. Omfattningen beskrivs inte av sekretesskäl och varor kostnadsförs löpande i enlighet med RKR:s rekommendation. Rutiner och strategier finns för att omsätta beredskapslagret i verksamheten för att minimera ekonomisk risk vid inkurans.

Not 2 Verksamhetens nettokostnader

Tabell 30. Not 2 Verksamhetens nettokostnader

Not 2 Verksamhetens nettokostnader	Kommunkoncernen		Kommunen	
Belopp i miljoner kronor	202308	202208	202308	202208
Verksamhetens intäkter	3 737	3 626	1 932	1 878
Varav jämförelsestörande poster: ¹				
- realisationsvinster	43	7	42	0
- försäljning av exploateringsfastigheter	10	100	10	100
- övriga intäkter	48	13	48	12
Varav bidrag och ersättningar från staten	558	492	558	492
Verksamhetens kostnader	-12 449	-11 216	-11 749	-10 528
Varav jämförelsestörande poster:				
- realisationsförluster	-4	-23	-4	-18
- anskaffningskostnad såld exploateringsfastighet	-1	-7	-1	-7
- övriga kostnader	-	-5	-	-
- medfinansiering statlig infrastruktur ¹	-430	-	-430	-
Avskrivningar	-923	-901	-262	-247
Verksamhetens nettokostnader	-9 635	-8 491	-10 078	-8 897

¹ Se not 18 för specifikation av statlig medfinansiering av statlig infrastruktur per projekt.

Not 3 Av- och nedskrivningar

Tabell 31. Not 3 Av- och nedskrivningar.

Not 3 Av- och nedskrivningar	Kommunkoncernen		Kommunen	
Belopp i miljoner kronor	202308	202208	202308	202208
Avskrivning immateriella tillgångar	-6	-6	-3	-3
Avskrivning byggnader och anläggningar	-704	-693	-185	-175
Avskrivning maskiner och inventarier	-213	-202	-74	-69
Summa av- och nedskrivningar	-923	-901	-262	-247

Not 4 Skatteintäkter

Tabell 32. Not 4 Skatteintäkter.

Not 4 Skatteintäkter	Kommunkoncernen		Kommunen	
	202308	202208	202308	202208
Belopp i miljoner kronor				
Preliminär kommunalskatt	8 839	8 232	8 839	8 232
Preliminär slutavräkning innevarande år	87	164	87	164
Slutavräkningsdifferens föregående år	50	84	50	84
Summa skatteintäkter	8 977	8 480	8 977	8 480
Slutavräkning föregående år (kr/inv.)	212	359	212	359
Preliminär avräkning innevarande år (kr/inv.)	542	1 038	542	1 038

Not 5 Generella statsbidrag och utjämning

Tabell 33. Not 5 Generella statsbidrag och utjämning.

Not 5 Generella statsbidrag och utjämning	Kommunkoncernen		Kommunen	
	202308	202208	202308	202208
Belopp i miljoner kronor				
Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag	1 258	1 115	1 258	1 115
Införandebidrag	10	52	10	52
Regleringsbidrag	377	436	377	436
Kommunal fastighetsavgift	267	258	267	258
Övriga generella statsbidrag	78	93	78	93
Summa statsbidrag och utjämning	1 989	1 954	1 989	1 954
Kostnadsutjämningsavgift	-645	-556	-645	-556
Utjämningsavgift LSS	-36	-29	-36	-29
Summa utjämningskostnader	-681	-585	-681	-585
Summa generella statsbidrag och utjämning	1 308	1 369	1 308	1 369

Not 6 Finansiella intäkter – rapporteras enbart vid årsbokslut

Not 7 Finansiella kostnader – rapporteras enbart vid årsbokslut

Not 8 Immateriella anläggningstillgångar

Tabell 34. Not 8 Immateriella anläggningstillgångar.

Not 8 Immateriella anläggningstillgångar	Kommunkoncernen			Kommunen		
	Pågående utveckling	Förvärvade immateriella tillgångar	Summa	Pågående utveckling	Förvärvade immateriella tillgångar	Summa
Belopp i miljoner kronor						
Ingående anskaffningsvärde	14	135	150	11	101	112
Årets anskaffning	3	3	6	3	3	6
Årets försäljning/utrangering	-	-	-	-	-	-
Utgående anskaffningsvärde	17	138	155	14	103	118
Ingående ack avskrivning	-	-103	-103	-	-89	-89
Årets försäljning/utrangering	-	-	-	-	-	-
Årets avskrivning	-	-6	-6	-	-3	-3
Utgående ack avskrivningar	-	-109	-109	-	-93	-93
Planenligt restvärde	17	29	46	14	10	25

Not 9 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Tabell 35. Not 9 Mark, byggnader och tekniska anläggningar – kommunen.

Not 9 Mark, byggnader och tekniska anläggningar		Kommunen				
Belopp i miljoner kronor	Pågående nyanläggning	Mark-reserv	Verksamhets-fastigh	Publika fastigh	Övriga fastigh	Summa
Ingående anskaffningsvärde	879	1 914	513	5 417	462	9 185
Årets anskaffning	311	-	12	269	0	592
Årets försäljning/utrangering	-19	-	-50	-4	-	-74
Årets Nedskrivning	-	-	-	-	-	-
Omklassificering/överföring	-	-	0	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	1 172	1 914	475	5 680	462	9 703
Ingående ack. avskrivning	-	-1	-189	-1 432	-172	-1 795
Ingående ack nedskrivning	-	-440	-	-	-	-440
Årets försäljning/utrangering	-	-	36	2	-	38
Årets avskrivning	-	-	-16	-155	-15	-185
Årets nedskrivning	-	-	-	-	-	-
Omklassificering/överföring	-	-	-	-	-	-
Utgående ack avskrivningar	-	-441	-169	-1 585	-186	-2 382
Planenligt restvärde	1 172	1 473	306	4 095	276	7 321

Tabell 36. Not 9 Mark, byggnader och tekniska anläggningar – kommunkoncernen.

Not 9 Mark, byggnader och tekniska anläggningar		Kommunkoncernen	
Belopp i miljoner kronor	Pågående nyanläggning	Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Summa
Ingående anskaffningsvärde	3 507	41 578	45 085
Årets anskaffning	1 397	299	1 696
Årets försäljning/utrangering	-19	-42	-62
Omklassificering/överföring	-271	276	5
Utgående anskaffningsvärde	4 613	42 111	46 724
Ingående ack avskrivning	-	-14 355	-14 355
Ingående ack nedskrivning	-	-1 177	-1 177
Årets försäljning/utrangering	-	49	49
Årets nedskrivning	-	-	-
Årets avskrivning	-	-704	-704
Årets avskrivningar på återförd nedskrivning	-	1	1
Omklassificering/överföring	-	-	-
Utgående ack avskrivningar och nedskrivningar	-	-16 187	-16 187
Planenligt restvärde	4 613	25 924	30 537

Not 10 Maskiner och inventarier

Tabell 37. Not 10 Maskiner och inventarier – kommunen.

Not 10 Maskiner och inventarier	Kommunen							
	Påg. nyan- läggn	Mask iner	Inven- tarier	Bilar och transport- medel	IT- utrustn	Förbättri- ngs- utgifter annans fastighet	Konst	Summa
Belopp i miljoner kronor								
Ingående anskaffningsvärde	79	83	668	161	91	7	168	1 257
Årets anskaffning	-6	4	21	3	23	2	7	53
Årets försäljning/utrangering	-	0	-1	-2	-7	-	-	-10
Omklassificering/överföring	-	-	0	-	-	-	-	0
Utgående bokfört värde	72	87	688	162	107	9	175	1 300
Ingående ack avskrivning	-	-53	-332	-103	-64	-2	-	-553
Årets försäljning/utrangering	-	0	1	2	7	-	-	10
Årets avskrivning	-	-6	-49	-6	-11	-1	-	-74
Omklassificering/överföring	-	-	-	-	-	-	-	-
Utgående ack avskrivningar	-	-59	-380	-107	-68	-2	-	-617
Planenligt restvärde	72	28	308	55	39	7	175	683

Tabell 38. Not 10 Maskiner och inventarier – kommunkoncernen.

Not 10 Maskiner och inventarier	Kommunkoncernen		
	Pågående nyanläggning	Maskiner och inventarier	Summa
Belopp i miljoner kronor			
Ingående anskaffningsvärde	570	5 605	6 175
Årets anskaffning	277	84	361
Årets försäljning/utrangering	-	-23	-23
Omklassificering/överföring	-156	151	-5
Utgående bokfört värde	691	5 817	6 508
Ingående ack avskrivning	-	-1 918	-1 918
Årets försäljning/utrangering	-	-13	-13
Årets avskrivningar	-	-213	-213
Omklassificering/överföring	-	-	-
Utgående ack avskrivningar	-	-2 144	-2 144
Planenligt restvärde	691	3 673	4 364

Not 11- Förråd och lager

Tabell 39. Not 11 Förråd och lager.

Not 11 Förråd och lager	Kommunkoncernen			Kommunen		
	202301	Förändring	202308	202301	Förändring	202308
Belopp i miljoner kronor						
Hjälpmiddelscentralen	8	2	10	8	2	10
IT-lagret	7	-2	5	7	-2	5
Övriga lager ¹	1	0	2	0	0	0
Totalt förråd och lager	17	0	17	16	0	15

1 Dotterbolagens lager avser i sammanhanget relativt obetydliga belopp inom Uppsala konsert och kongress AB (540 tkr), Uppsala kommun arenor och fastigheter AB (400 tkr) samt Uppsalahem AB (368 tkr).

Not 12 Exploateringsprojekt – rapporteras enbart vid årsbokslut

Not 13 Värdepapper och andelar – rapporteras enbart vid årsbokslut

Not 14 Långfristiga fordringar – rapporteras enbart vid årsbokslut

Not 15 Kortfristiga fordringar – rapporteras enbart vid årsbokslut

Not 16 Eget kapital

Tabell 40. Not 16 Eget kapital.

Not 16 Eget kapital	Kommunkoncernen		Kommunen	
	202308	202208	202308	202208
Belopp i miljoner kronor				
Ingående balans	13 151	11 886	11 726	10 636
Föregående års resultat	800	1 296	701	1 150
Korrigerering av tidigare års resultat	14	28	-	-
Årets förändring av resultatutjämningsreserv	-75	-	-75	-
Delsumma	13 890	13 210	12 352	11 785
Resultatutjämningsreserv	735	660	735	660
Årets resultat	409	1 239	226	980
Summa Eget kapital	15 033	15 109	13 312	13 425

Not 17 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser – rapporteras enbart vid årsbokslut

Not 18 Andra avsättningar

Tabell 41. Not 18 Andra avsättningar.

Not 18 Andra avsättningar	Kommunkoncernen		Kommunen	
	202308	202208	202308	202208
Belopp i miljoner kronor				
Uppskjuten skatteskuld	647	526	-	-
Medfinansiering statlig infrastruktur	583	-	583	-
Övriga avsättningar ¹	153	164	43	52
Summa andra avsättningar	1 383	690	626	52

¹ Varav 37 (37) miljoner kronor avser avsättning för framtida avveckling av avfallsanläggning.

Tabell 42. Not 18b Specifikation av medfinansieringsavtal för statlig infrastruktur.

Not 18b Specifikation av avtal för medfinansiering av statlig infrastruktur						
Belopp i miljoner kronor			Ingående	Period	Tillägg,	Utgående
Projekt	Motpart	Genomföran	avsättning	ens	nuvärdes-	avsättning
		deperiod	202301	förändr	beräkning ¹	202308
Avfart E4 Mora stenar	Trafikverket	2023-2028	124	-	-	124
Trafikplats Gunsta	Trafikverket	2022-2024	20	-	-	20
Trafikplats Fullerö	Trafikverket	2022-2024	10	-	-	10
Järnvägsplan Ua-Bergsbrunna	Trafikverket	2022-2024	-	318	112	430
Summa			154	318	112	583

1 Nuvärdesberäkningen baseras på uppräkningsindex för tid från avtalets tecknande till motpartens avrop av finansiering fram till bokslutsdag. Därefter uppräkningsindex enligt prognos från SKR. Avsättningen indexjusteras årligen i takt med uppdaterad kunskap om verklig kostnadsutveckling och verklig avropstakt.

Not 19 Obligationslån och skulder till kreditinstitut

Tabell 43. Not 19 Obligationslån och skulder till kreditinstitut.

Not 19 Obligationslån och skulder till kreditinstitut	Kommunkoncernen		Kommunen	
	202308	202208	202308	202208
Belopp i miljoner kronor				
Obligationslån	6 300	4 800	6 300	4 800
Lån i banker och kreditinstitut	6 730	8 980	6 530	8 380
Summa	13 030	13 780	12 830	13 180
Lånens löptider				
andel lån på mellan 1-5 år	97,7%	93,8%	97,7%	93,6%
andel lån på mellan 6-10 år	2,3%	6,2%	2,3%	6,5%
Summa	100%	100%	100%	100%
Genomsnittsränta	2,52%	0,57%	2,54%	0,56%

Not 20 derivat – rapporteras enbart vid årsbokslut

Not 21 Övriga långfristiga skulder

Tabell 44. Not 21 Övriga långfristiga skulder.

Not 21 Övriga långfristiga skulder	Kommunkoncernen		Kommunen	
	202308	202208	202308	202208
Belopp i miljoner kronor				
Checkräkningskrediter ¹	-	-	-	-
Deponerade medel	-	5	-	5
Förutbetalda anläggningsavgifter VA	522	500	-	-
Skuld för offentliga investeringsbidrag	162	168	162	166
Skuld för exploateringsavgifter	187	160	187	160
Investeringsfond VA och investeringsbidragsfond avfall	137	98	-	-
Parkeringsfriköp	118	119	-	-
Summa	1 126	1 050	348	330

1 Beviljad (ej utnyttjad) checkräkningskredit för kommunen är 2 200 mnkr och för kommunkoncernen 2 400 mnkr.

Not 22 Övriga kortfristiga skulder

Tabell 45. Not 22 Kortfristiga skulder.

Not 22 Kortfristiga skulder	Kommunkoncernen		Kommunen	
	202308	202208	202308	202208
Belopp i miljoner kronor				
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	4 650	3 920	4 250	3 720
Leverantörsskulder	664	548	371	386
Semesterlöne- och övertidsskuld			181	194
Upplupna sociala avgifter och pension			557	576
Personalens källskatt			127	124
Förutbetalda generella statsbidrag			29	-
Upplupna räntekostnader			173	143
Övriga uppl. kostnader och förutbetalda intäkter ¹	2 156	1 943	859	639
Övriga kortfristiga skulder ¹	497	534	674	444
Summa	7 966	6 945	7 221	6 225

1) Kommunkoncernens kortfristiga skulder redovisas inte fördelade på samtliga poster som de särredovisas på för kommunen per 202308 och 202208. I kommunkoncernen ligger de poster som särredovisas för kommunen med i posterna "Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter" och "Övriga kortfristiga skulder". Från och med årsbokslut 2023 kommer kommunens och kommunkoncernens poster att redovisas på ett enhetligt sätt.

Not 23 Panter och därmed jämförliga säkerheter – rapporteras enbart vid årsbokslut

Not 24 Pensionsförpliktelser

Tabell 46. Not 24 Pensionsförpliktelser.

Not 24 Pensionsförpliktelser	Kommunkoncernen		Kommunen	
	202308	202212	202308	202212
Belopp i miljoner kronor				
Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse				
Ingående ansvarsförbindelse inklusive löneskatt	3 532	3 652	3 532	3 652
Årets utbetalningar	-132	-182	-132	-182
Ränte- och basbeloppsuppräknig	232	84	232	84
Övrigt	8	1	8	1
Förändring löneskatt pensionsförpliktelser	26	-23	26	-23
Summa ansvarsförbindelser för pensioner intjänade före 1998 inkl. löneskatt¹	3 667	3 532	3 667	3 532
Övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder/avsättningar				
Visstidspension för kommunalråd	28	24	28	24
Pensionsförpliktelser för bolagsstyrelse och ledning	4	4	-	-
Summa övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder/avsättningar	32	28	28	24
Summa pensionsförpliktelser	3 698	3 560	3 694	3 556
Övriga upplysningar avseende pensioner				
Aktualiseringsgrad	98%	98%	98%	98%
Antal förtroendevalda med rätt till vistidspension enl PBF	8	8	8	8

1 För att möta pensionsåtagandet har 657 (657) miljoner kronor placerats i en pensionsstiftelse. Marknadsvärdet på denna placering uppgick 2023-08-31 till 970 (2022-12-31; 913) miljoner kronor. Angiven ansvarsförbindelse har inte minskats med värdet på pensionsstiftelsen.

Not 25 Övriga ansvarsförbindelser – rapporteras enbart vid årsbokslut

Not 26 Leasingavtal– rapporteras enbart vid årsbokslut

Not 27 Upplysning om upprättade särredovisningar– rapporteras enbart vid årsbokslut

Not 28 Koncerninterna förhållanden – rapporteras enbart vid årsbokslut